

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1[→], lanskoletne 2[→]; mesečna naročnina Din 20[→], zatljino 30[→]. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračama. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-63. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček, rač. Ljubljana 15.621.

Št. 145

Ljubljana, sobota, dne 27. junija 1931

Leto II.

Dnevi nervoznega pričakovanja v Nemčiji

Ali zmaga francosko ali ameriško stališče - Optimizem predsednika Hooverja kljub neugodnemu odgovoru Francije - Predvidevajo se dolgotrajna pogajanja

Berlin, 26. junija. AA. Vest, da so ameriška zvezna banka, angleška in francoska narodna banka in banka za mednarodna izplačila dale Nemčiji kredit 100 milijonov dolarjev, je zelo ugodno vplivala na denarni trg. Tako je izginila bojazen, da bi državna banka ne mogla poravnati svoje obveznosti, ki so posebno ta mesec zelo velike.

Nervoznost v Berlinu

Berlin, 26. junija. AA. V tukajšnjih političnih krogih vlada veliko zanimanje za ameriški odgovor na francosko noto o Hooverjevem predlogu. Časopisje se v glavnem zanima za vprašanje, ali bo zmagovala francosko ali pa ameriško stališče. Nacionalistično časopisje se boji, da Hoover zaradi francoskega odpora ne bo uspel. Vladni listi so pa mnjenja, da bo Francija prej ali slej vendarle pristala na moratorij.

Iz Washingtona poročajo, da ameriški predsednik Hoover trdno veruje v uspeh svoje akcije, da francoski odgovor ni bil preveč ugoden. Vendar zbuzja izjava ameriškega državnega tajnika Stimsona, da ameriška vlada ni popolnoma zadovoljna s francoskim odgovorom in da bodo potrebna najbrže dolgotrajna pogajanja, skepto.

Politični krogi menijo, da ima Stimsonovo potovanje namen, prepričati francosko vlado o potrebi moratorija, ki naj stopi v veljavo že s prvim julijem.

Stimson prispe 2. julija v Neapelj, 15. v Pariz in 27. v London.

Mellonova misija v Parizu

London, 26. junija. AA. Ameriški zakladni tajnik Mellon je odpotoval včeraj v Pariz. Pred odhodom je odklonil novinarjem vsako izjavo o namenu svojega potovanja. Listi poročajo, da bo razpravljal s francosko vlado o njenih pridržkih k Hooverjevemu predlogu, ki bi moral stopiti v veljavo prihodnje sredo.

Kakor se doznava v političnih krogih, je šel v Pariz na osebno željo predsednika Hooverja, da se razgovori s francosko vlado o francoskem protipredlogu k Hooverjevemu načrtu o moratoriju in da poskusi doseči čimprej sporazum, ker bi moratorij po načrtu moral stopiti v veljavo 1. julija.

Pariz, 26. junija. AA. Iz Londona je prišel semkaj-ameriški zakladni tajnik Mellon. Davi se je posvetoval s francoskim zunanjim in finančnim ministrom o moratoriju, ki ga predlaga ameriški predsednik Hoover.

Nemški upi

Berlin, 26. junija. AA. Po vestih iz Washingtona stoji ameriški krogi na stališču, da sprčo kritičnega položaja Nemčije polovičarska rešitev ne more Nemčiji prinese potrebne pomoči, kaj šele določbe Youngovega načrta. Zato sodijo, da bo ameriška vlada, preden bo Franciji odgovorila, skušala francosko vlado pregovoriti, naj odstopi od predloga, da bi se nezavarovana reparacija jška plačila Nemčije izvzela iz moratorija.

Dan poseta nemških državnikov ni še določen

Berlin, 26. junija. AA. S poučene strani izjavljajo, da glasovi, po katerih bi bil dan odhoda državnega kancelarja in zunanjega ministra v Pariz že določen, niso točni. Prav tako ni res, da bi bil francoski zunanji minister v pogovoru z nemškim poslanikom v Parizu izjavil, da je pristal na francosko-nemški sestanek pod pogojem, da dá Nemčija neke politične koncesije. Washingtonsko vest, da odpotuje državni tajnik Stimson že v soboto v Evropo, tolmačijo tu tako, da ne bo težko priti do sporazuma med Francijo in Ameriko glede Hooverovega načrta.

Anglija obvestila prizadete države o svojem pristanku

London, 26. junija. AA. Angleška vlada je danes uradno obvestila diplomatske zastopnike Poljske, Romunije, Jugoslavije, Latvije in Estonke o izjavi zakladnega ministra Snowdena v spodnji zbornici o Hooverjevih predlogih. Čim bodo vsi sprejeli Hooverove predloge, je angleška vlada pripravljena odgovoriti za eno leto plačilo anuitet državi, ki so ji dolžne za razna posojila.

Odmevi Brüningovega govora na Poljskem

Varšava, 26. junija. AA. Poljski tisk prinaša obširna poročila o Brüningovem predavanju na radiu ter soglasno naglašajo, da je ta govor simptomatičen in da daje dobre perspektive za bodočnost, ker mora s francosko-nemškim sporazumom priti tudi do poljsko-nemškega sporazuma, kajti miroljubnost na zapadu in istočasna agresivnost na vzhodu ne bi bili skladni.

Optimizem tudi v Parizu

Pariz, 26. junija. n. V tukajšnjih službenih krogih mislijo, da ne bo težko najti kompromisa med Francijo in Ameriko. Ameriški vladi je v glavnem na tem, da doseže efekt v moratoriju. Zato njej ne zadošča, da bi Francija brez rezerve sprejela Hooverjevo ponudbo. Francija pa nima razloga, da tega ne bi storila, kajti zanjo, kakor za vse dolžnike Amerike, predstavlja to koncesijo. Dovolitev moratorija Nemčiji ima povsem drug značaj. Amerika se

neče direktno udeleževati pri reševanju evropskih vprašanj. Zato bo Amerika brez dvoma prepustila evropskim državam, v prvi vrsti Franciji, da se sporazumeje z Nemčijo o pogojih moratorija za nemško reparacije. Prevladuje prepričanje, da bo kompromis med Ameriko in Francijo na tej bazi dosežen. Tudi ni več dvoma, da prideta dr. Brüning in dr. Curtius v kratkem v Pariz, da se bosta tam pogajala o tem. Francoska vlada pozdravlja dohod Brüninga in drugih članov nemške vlade v Pariz.

Nova italijanska nota

Rim, 26. junija. AA. Italijanska vlada je poslala Združenim državam že drugo noto, kjer poudarja, da je Italija pripravljena izvesti Hooverov predlog takoj in brez pogoja. Politični krogi menijo, da je italijanska vlada poslala to noto z namenom, da demantira vesti, da je zahtevala, naj se Avstrija in Nemčija odpovesta nameravanemu carinskemu sporazumu.

Zgube posameznih držav od moratorija

Največje žrtve bi morali nositi Francija in Amerika

Rim, 26. junija. n. Fašistični listi prinašajo natančen pregled finančnih olajšav, ki bi nastopile s oživitvijo Hooverjevega predloga o moratoriju za medzvezniške dolgeve in nemške reparacije. Po Youngovem načrtu bi Velika Britanija, če se vzame v račun vse, kar bi morala prejeti od Francije, Italije in Nemčije, kakor tudi ono, kar bi morala plačati Ameriki, izgubila z moratorijem v finančnem letu 1931/32. skupaj 1.400.000 funtov. Francija bi v finančnem letu 1931/32. morala prejeti od Nemčije 843.400.000 zlatih mark. V istem času pa bi morala plačati Veliki Britaniji 12.500.000 funtov in

Ameriki 45.000.000 dolarjev. Po Hooverjevem predlogu bi Francija torej stvarno izgubila v tem finančnem letu 20.000.000 funtov. Italija bi morala prejeti od Nemčije 190.000.000 zlatih mark, plačati pa bi morala Veliki Britaniji 4.250.000 funtov in Ameriki 14.600.000 dolarjev. Njena izguba bi po Hooverjevem predlogu znašala 2 milijona funtov. Amerika, ki nima plačevati nobenih dolgov, bi morala prejeti od svojih dolžnikov 240.000.000 dolarjev, katerim se za čas trajanja moratorija odreka. Nemčiji pa v tem času ne bi bilo treba plačati 1.618.900.000 zlatih mark.

Pred odločilnimi volitvami na Španskem

Monarhisti niso postavili kandidata — Republikanske stranke pojdejo ločeno v volilno borbo

Madrid, 26. junija. r. V nedeljo se bodo vršile volitve v špansko ustavodajno skupščino. Na podlagi »mobilizacije sil«, kot jo predstavlja grupacija strank v obliki proglasitve kandidatov, se na različnih straneh ugiblje, kakšen bo rezultat tega važnega glasovanja. Pri tem se naglašajo kot zelo značilna okoliščina, da se bodo monarhisti sploh vzdržali volitev na eni strani, na drugi pa dejstvo, da grede stranke, ki so izvojevale zmago 12. aprila pri občinskih volitvah, razcepljene v volilno borbo. Vsi poskusi za ustvaritev koalicije so se ponesrečili. Zdi se, kakor da bi vsaka stranka hotela izvojevati zmago zase, tako

da bi imela v ustavodajni skupščini odločilno besedo.

Katoliška list »El Debate« objavlja izjavo »neke republikanske osebnosti, ki pozna vse tajne sedanje španske politike.« Ta osebnost prerokuje sledeče izide nedeljskih volitev: socialisti 110 do 115 mandatorov, liberalna desnica 95—100, radikalni republikanci 75—80, radikalni socialisti 55—60, republikanska zveza 30—35, nacionalisti 30—35, nacionalna akcija 25 do 30, republikanska levica 30, skupina služabnikov republike 8, neodvisni katoliki 7—8, neodvisni 5, pristaši Don Jaime-a 4, avtonomisti 3, agrarci 2.

Spor med Vatikanom in fašizmom

Odgovor rimske vlade je znatno poslabšal položaj

Rim, 26. junija. r. Potrjujejo se vesti, da je napravil odgovor italijanske vlade na noto sv. stolice radi razpusta organizacij katoliške akcije v vatikanskih krogih skrajno mučen vtis. Do zadnjega časa so krogi upali, da se bo položaj zboljšal, a zadnja nota rimske vlade je dosegla ravno nasproten uspeh.

Sv. oče je vsled poostitve napetosti po teh vestih zelo potr. Glede nadaljnjih korakov, ki jih bo podvzela sv. stolica v vsej zadevi, ni še bil ničesar sklenjeno. Zdi pa se, da prevladuje v vatikanskih krogih naziranje, da bi bilo vsako nadaljnje iz-

menjavanje diplomatskih not brezpredmetno, ker ni nikakega upanja, da bi se moglo doseči zblizanje stališč med obema stranikama.

Širijo se glasovi, da bo papež spričo zadnjih dogodkov v Italiji izdal v kratkem encikliko proti nacionalizmu, ki je bila že ponovno napovedana.

Citta Vaticana, 26. junija. AA. Apostolski nuncij pri italijanski vladi je bil danes v avdijenci pri papežu, s katerim je razpravljal tričetrt ure o sporu med državo in cerkvijo v Italiji.

Družba za zavarovanje letal

London, 26. junija. AA. »Times« poroča, da so ustanovili letalsko zavarovalno družbo s kapitalom 250.000 funtov sterlingov. Akcije so podpisali skoraj po vsem svetu tako, da bo družba lahko zavarovala po svojih podružnicah letalske in slične industrije.

»Times« pravi, da so v upravnem svetu nove zavarovalne družbe zastopniki raznih družb. Za predsednika je bil izvoljen ravnatelj »Severoangleške trgovske zavarovalne družbe« Arthur Norley.

Afera ponarejevanja kinina v Grčiji

Atene, 26. junija. AA. Pred sodiščem se je začela razprava v kininski aferi. Znano je, da so neki državni organi prodajali ponarejeni kinin in da je samo v solunski garniziji umrlo 13 vojakov. Opozicijski tisk je obtožil ponarejanja ravnatelja kemičnega zavoda Galopolosa. Iz današnje razprave se vidi, da ravnatelj kemičnega zavoda v zadevo ni vmešan in da so je hoteli s tem zabrisati samo sled pravih krivcev.

Dr. Marko Koštrencić, univerzitetni profesor v Zagrebu, novi minister za socialno politiko in narodno zdravje.

Trgovinska pogodba z Avstrijo bo podaljšana

Dunaj, 26. junija. d. Potrjuje se, da bo jugoslovansko-avstrijska trgovinska pogodba, ki, kakor znano, poteče konec tega meseca, do 15. julija podaljšana. Sklenili pa se bodo nekateri kratkoročni carinski dogovori, s katerimi bo Avstrija zvišala nekatere postavke.

Delovanje evropskega odbora

Zeneva, 26. junija. d. Evropski odbor je danes začel svoja posvetovalna in izvolila francoskega državnega podtajnika Ponceta za predsednika. Avstrijski odposlanec dr. Schüller je poročal o pogajanjih z Jugoslavijo in Romunijo. Samo pogodba z Jugoslavijo sloni na preferencah. Za Avstrijo je nemogoče sprejeti ta sistem kot splošno podlago za svoja trgovinska pogajanja. Romunski delegat Popescu je sporočil, da so nemško-romunska pogajanja dovedla do regionalnega dogovora na podlagi preferenčnega sistema.

Zeneva, 26. junija. AA. Bivši belgijski finančni minister Franquin je predložil gospodarskemu odboru evropske komisije načrt ustanovitve mednarodne izvozne banke s 100 milijoni dolarjev kapitala. Novi bančni zavod bo v tesni zvezi z banko za mednarodna plačila.

Dijaški nemiri na Dunaju

Dunaj, 26. junija. d. Danes so poskrbeli za obsežne policijske varnostne ukrepe. V bližini vseučilišča so krog 10. ure dopoldne prišli narodno-socialistični in tudi komunistični dijakci in so skušali pred vseučiliščem prirediti »bumel«. Policijska straža pa je takoj energično posegla vmes in izpraznila Ring, kasneje pa tudi Votivni park in park pred mestno hišo kakor tudi vso okolico. Do opoldne je bilo kakih 20 oseb prijetih, ker so kalile mir ali se niso pokorile policijskim ukazom. Popoldne je bil mir.

Politika strogega varčevanja na Češkoslovaškem

Praga, 26. junija. d. Kakor trdi »Bohemiac«, bo finančni minister Trapl v jeseni nastopil z naslednjimi varčevalnimi ukrepi: odprava predvojnih upokojitev državnih uradnikov, prepoved sprejema novih moči, 5% odtegljaj od plače, ukinitve 13. mesečne plače za dobo enega leta, povišanje cen za tobake izdelke, kavo in vžigalice, tudi to za dobo enega leta, dalje zvišanje dohodnine za finančno zavarovanje, ustavitve nadaljnega podpiranja brezposelnih.

Prekinitev čsl.-grških pogajanj

Beograd, 26. junija. AA. Iz Aten poročajo, da so bila pogajanja med češkoslovaško in grško vlado o trgovinskem sporazumu, ki so se vodila v Atenah, prekinjena za gotovo dobo radi vprašanja favoriziranja gotovih industrijskih izvoznih predmetov.

Anglija vrača zlato Italiji

Rim, 26. junija. AA. Semkaj je prispelo iz Londona 30 zabojev zlata v palicah v vrednosti 30 milijonov funtov sterlingov, ki jih je Italija deponirala v angleški banki v jamstvo vojnih dolgov.

Strašen ciklon na Madžarskem

Szegedi n. 26. junija. n. Včeraj popoldne je nad Szegedinom besnela strašna nevihta. Vihar je prevrnil več vagonov vlakovne kompozicije. Mnogo ljudi je bilo hudo ranjenih. Škoda je velikanska.

Boj za mirovne pogodbe

Isti dan, ko je francoski ministrski svet razpravljal o Hooverjevem predlogu in se načelno izjavil zanj, je sprejel predsednik ministrskega sveta Laval zastopnike raznih zaveznih odborov za mir s spoštovanjem mirovnih pogodb ter jim z vsem povdankom zagotovil, da bo Francija vedno znala čuvati mir, ki je bil dosežen z mirovnimi pogodbami.

Tako je francoski ministrski predsednik jasno in odločno povdaru stališče Francije v sedanjem svetovno političnem položaju. Francija je odločno za mir in je pripravljena, za ohranjanje miru doprinesiti tudi največje žrtve. Zato sprejema načelno Hooverjev predlog, zato je pripravljena priznati Nemčiji največje olajšave in ji dovoliti tudi na škodo francoskega davkoplačevalca moratorij v plačevanju reparacij. Za Francijo, ki je tako silno trpela v svetovni vojni, je pač to nad vse velika žrtev in neprimerno večja ko za vse druge države. V interesu miru pa je Francija pripravljena tudi na to žrtev in pomagati hoče Nemčiji, da se izkoplje iz svojega težkega gospodarskega stanja in more tako sodelovati v delu za napredek sožitja evropskih narodov.

Naj pa bo Francija pripravljena na še tako velike žrtve, vendar pa te ne morejo biti tako daleč, da bi bili vsled njih ogroženi življenjski interesi Francije. In ti bi bili, če bi postale mirovne pogodbe le krpica papirja, ki jo je mogoče vsak hip spremeniti. Da to povdaru, je sprejel francoski ministrski predsednik zastopnike odbora za ohranjanje miru s spoštovanjem mirovnih pogodb pri v isti dan, ko je pokazala francoska vlada svojo največjo pripravljenost, da tudi z žrtvami zasigura mir. Ali treba je bilo potegniti mejo, do katere sme iti ta požrtvovalnost, ker drugače postane že samomorilna.

Še posebej pa je bil potreben ta povdarek, ker so mnoge sile na delu, da bi vzele mirovnim pogodbam vsako veljavo in nato povzročile nove vojne, da bi mogli izvesti svoje revanšne zamisli. Ti krogi hočejo pod raznimi visokodonečnimi gesli najprej zrahljati z mirovnimi pogodbami ustvarjeno stanje, nato pa uničiti mir sam. Pod vrisom te imperijalistične propagande se je tudi že v nekaterih pojavila misel, da je tudi Hooverjev predlog naperjen proti mirovnim pogodbam samim in da je z njim napravljen začetek, ko bodo te izgubile svojo veljavo. Odločen Lavalov nastop pa je to mnenje ovrgel, ker je jasno povedal, da je Hooverjev predlog sprejemljiv le, če nihtaj najmanj ne zadeva ob mirovne pogodbe.

To stališče francoskega ministrskega predsednika pa je in mora biti tudi naše stališče. Nikakor niso vse mirovne pogodbe spisane tako, da bi mogel biti naš narod z njimi zadovoljen. Nasprotno ima naš narod vse polno vzrokov, da bi predlagal prav znatno spremembo nekaterih mirovnih pogodb. Toda vsaka taka sprememba bi bila upravičena in dobra le, če bi pomenila napredek za človeštvo, če bi pravičnejše in pravilnejše uredila odnose med državami. Vsaka revizija mirovnih pogodb bi morala biti pridobitev za zližanje med narodi in utrditev miru.

Baš takšne revizije pa nočejo oni, ki danes jurišajo na mirovne pogodbe. Oni hočejo, da bi bil njih juriš na mirovne pogodbe začetek nereda in kaosa, da bi se z revizijo mirovnih pogodb uveljavil oni imperijalizem, ki je podlegel na krvavih bojiščih svetovne vojne. Kar niso zmogli uvesti vsled hrabrosti zaveznike vojske, to bi hoteli sedaj izvesti s pomočjo lahkovernosti zaveznikov politikov. Ne naprej, temveč desetletja nazaj naj bi revizija mirovnih pogodb potisnila nazaj razvoj evropskega ljudstva.

Zato pa ni ohranjanje miru, ustvarjenega z mirovnimi pogodbami, le v interesu plodonosnega sožitja evropskih narodov, temveč tudi v interesu kulture. Ali naj se ta razvija v skladu z imperijalističnim hoteljem napadalcev mirovnih pogodb, ali pa v skladu z velikimi načeli evropske demokracije. O tem naj pade odločitev.

Naš narod, ki je bil vedno zvest borec za svobodo narodov, bo ostal tudi v bodoče zvest svoji visoki tradiciji in zato bodo našli imperijalisti in nasprotniki miru v njem vedno svojega odločnega nasprotnika. Zato pa bo tudi podpiral vsako prizadevanje, ki je za korist miru in evropski kulturi. In s tem ciljem se je tudi ustanovil »Jugoslovanski odbor za mir s spoštovanjem pogodb«, ki bo našel zlasti v naši banovini najtoplejšo podporo. Tako zahteva naša svoboda, ki je nam vsem sveta in nedotakljiva.

Moratorij pred francoskim parlamentom

Enajst interpelacij o ameriškem predlogu — Teško stališče Lavalove vlade

Pariz, 26. junija. AA. Danes popoldne se je pričela v francoski zbornici debata o Hooverjevemu predlogu za moratorij. Pričakujejo, da bo trajala do poznih večernih ur. Zaradi velike agitacije v parlamentarnih krogih bo razprava najbrže zelo burna in usodnega pomena za Lavalovo ministrstvo. Laval bo imel zelo težavno nalogo, ker bo moral odgovarjati na nič manj kakor 11 interpelacij in prebrati zbornico, da bi korist ameriškega načrta za moratorij s časom pokrila finančne žrtve, ki bi jih s tem prevzela Francija. Seja je pričela ob 3. popoldne. Takoj nato se je dvignil ministrski predsednik Laval, ki je pričel čitati originalno Hooverovo sporočilo o moratoriju in francoski odgovor. Francoska nota izraža uvodoma simpatije do razlogov, ki so pokrenili akcijo ameriškega predsednika. Dalje naglašala veliki pomen čustva mednarodne solidarnosti, ki ga je pokazala Francija s tem, da je znižala nemške reparacije, izpraznila Porenje in se udeležila pogajanj za definitivno ureditev reparacijskega vprašanja decembra leta 1928. V Zenevi. Nota nadaljuje, da je francoska vlada prisiljena poudariti pred vsem svetom, da bi nadaljnje koncesije Francije omajale zaupanje v veljavnost obstoječih obveznosti in pogodb, če bi se nezajamčene anuitete Youngovega načrta smatrale za zajamčene.

Predlagana odgoditev plačila nezajamčenih anuitet bi nasprotovala temeljnemu načelom pogodb, ker bi se v tem primeru še nadalje plačevale obresti od Youngovih zakladnic in drugih privatnih obveznosti nemške države.

Nota nadaljuje, da je francoska vlada mnenja, da bi različno ravnanje z zajamčenimi in

nezajamčenimi anuitetami predstavljalo moralno vprašanje temeljne važnosti. Francoska vlada predlaga, naj se Nemčiji pomaga z velikimi krediti, za kar bo naprosila francoski parlament za pooblastilo, da bo dala na razpolago mednarodni banki za izplačila znesek, ki bo odgovarjal deležu nezajamčenih anuitet. Francoska vlada upa, da bodo vse druge orzave, ki so prizadele pri Youngovem načrtu, sodelovale pri tej akciji.

Nota dalje predlaga, naj bi se vsote, ki bi bile tako na razpolago, dale ne samo Nemčiji, temveč tudi drugim srednjeevropskim državam, ki potrebujejo finančno pomoč, posebno pa onim, ki bi zaradi enoletnega moratorija reparacijskih plačil preveč trpele. Nota dalje zahteva potrebna jamstva, da bi se omenjeni fond uporabljal izključno v gospodarske svrhe in ne za izvozni dumping.

Nota zaključuje, da se bodo izdelale podrobnosti francoskih protipredlogov na prihodnjih pogajanjih v popolnem skladu s temeljno idejo Hooverjevih načrtov.

Nato je pričel Laval čitati vsebino ameriškega odgovora, ki je prispel davi. Ameriška nota upa, da se bo francoska vlada posvetovala z ameriškim zakladnim tajnikom Mellonom o vseh problemih, ki bi nastali zaradi Hooverjevega predloga in dodaja, da sta Mellon in ameriški poslanik v Parizu popolnoma obveščena o namerah ameriške vlade.

Ko sta bili prečitani francoska in ameriška nota, se je zbornica odgodila za nekaj časa, da se je dala poslancem prilika razpravljati o vladinih izjavah.

Izredna skupščina delničarjev Narodne banke

Beograd, 26. junija. 1. Dne 12. julija ob 9. popoldne se bo vršila izredna skupščina delničarjev Narodne banke kraljevine Jugoslavije z naslednjim dnevnim redom: 1. konstituiranje zbora za izvolitev 2 delničarjev, ki bošta štela glasove in overila zapisnik; 2. poročilo upravnega odbora in predložitev računov za čas od 1. januarja do 28. junija 1931; 3. poročilo nadzornega odbora za delo do 28. junija; 4. odobritev bilance in predlog o razdelitvi dobička in o razporeditvi dela upravnega in nadzornega odbora do 28. junija; 5. podelitev razrešnice upravnemu in nadzornemu odboru; 6. izvolitev 24 članov za upravni odbor in 7. izvolitev 7 članov za nadzorni odbor. Običnega zbora se lahko udeležijo vsaki delničar, ki je naš državljan in ki ima najmanj 10 delnic. Delničarje, ki imajo manj kakor 10 delnic, lahko zastopa kdo izmed njih ali pa kak tretji delničar. Ta pooblaščenec razpolaga s tolikim številom glasov, kakor ustreza vsoti zbranih delnic.

Zanimanje za našo rivijero na Grškem

Atene, 26. junija. AA. »Eleftron Vima« nadaljuje niz člankov Pavlosa in Paleologosa o jugoslovanskem Primorju in lepota naših krajev. Najprej opisuje Dubrovnik, ki ga imenuje slovanske Benetke, nato Hvar, mesto ljubezni, ter Split, Trogir in Sušak. V zadnjem članku obravnava stanje na Reki. Članki so zelo zanimivi in jih z veseljem čitajo.

Delež Češkoslovaške pri našem posojilu

Praga, 26. junija. 1. Delež Češkoslovaške na jugoslovanskem stabilizacijskem posojilu v znesku 100.000.000 francoskih frankov je češkoslovaška Narodna banka včeraj poslala jugoslovanski Narodni banki.

Kongres slovanskih dermatologov

Beograd, 26. junija. 1. Jutri se prične v Beogradu vseslovanski kongres dermatologov. Udeležijo se ga dermatološka društva iz Češkoslovaške, Poljske, Bolgarije in Jugoslavije.

Razstava

Split, 26. junija. k. Jutri ob 11. se tu otvori razstava centralnega Presbira na moški realni gimnaziji. Otvoritvi bodo prisostvovali ban in drugi zastopniki oblastev ter odposlanci raznih društev.

Varnostni predpisi za prevoz premoga in lesa

Beograd, 26. junija. AA. Generalna direkcija državnih železnic je izdala naročilo vsem direktorjem v državi, da se mora poskropiti premog, staro železo in gorljiv les, ki se prevaža v odprtih vagonih, z apnenim mlekom.

Proces proti odvjetniku dr. Leboviću

Beograd, 26. junija. 1. Danes popoldne se je pred državnim sodiščem za zaščito države v Beogradu začela kazenska razprava proti dr. Ivanu Leboviću, odvjetniku v Belovaru. Razprava se je začela ob 8. Sodnemu kolegiju je predsedoval predsednik Arnerić. Ko je predsednik otvoril razpravo, je državni tožilec dr. Gjadrov prečital obtožnico, s katero se dr. Lebović obtožuje več deliktov, in sicer: zločina iz točke 1 člena 1 in prestopka iz člena 9 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, dalje je obtožen zločina iz § 201 kazenskega zakona. Na današnji razpravi je dr. Lebović odgovarjal na obtožnico in zanimal, da bi bil izgovoril inkriminirane besede. Popoldne je bila razprava prekinjena in nadaljevanje napovedano za dan 30. junija t. l. ko bo zaslišanih nekaj prič.

Imenovanje v ljubljanski državni bolnišnici

Beograd, 26. junija. AA. S sklepom ministra za socialno politiko so v soglasju s predsednikom ministrskega sveta postavljeni v državni bolnici v Ljubljani za uradniški pripravnik Vid Fink, dozdaj farmacevtka banovinske bolnice, za administrativnega uradnika 10. skupine Josip Taje, ekonom dosedanje banovinske bolnice, za uradniškega pripravnika Vekoslav Slepce, dozdaj uradnik banovinske bolnice, za sekundarne zdravnike dosedanj sekundarni zdravnik banovinske bolnice dr. Ljudevit Merčun, dr. Vladimir Guzelj, dr. Lojze Kramarič, dr. Mihael Kamin, dr. Marija Kolar, dr. Janko Pompe in dr. Lev Savnik.

Premestitve v sodni službi

Beograd, 26. junija. 1. Z ukazom Nj. Vel. kralja je po službeni potrebi postavljen za sodnika okrožnega sodišča v Mariboru v dosedanj skupini dr. Kotnik Franc, starešina okrajnega sodišča v Kranjski gori v 4. skupini, 1. stopnji. Na prošnjo so postavljeni: za sodnika deželnega sodišča v Ljubljani v dosedanj skupini dr. Zelenzinger Vladimir, tajnik 4. skupine, 1. stopnje stola sedmorice oddelka B v Zagrebu; za sodnika deželnega sodišča v Ljubljani v dosedanj skupini Barčević Josip, sodnik v 5. skupini okrajnega sodišča v Cerknici; za tajnika pri stolu sedmorice oddelka B v Zagrebu v dosedanj skupini dr. Grobelnik Aleksander, sodnik 4. skupine pri okrajnem sodišču v Metliki; za sodnika okrajnega sodišča v Metliki v 7. skupini dr. Bajič Stojan, sodniški pripravnik 8. skupine pri deželnem sodišču v Ljubljani; za sodnika okrajnega sodišča v Cerknici Sporn Anton, sodniški pripravnik 8. skupine pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Dovolitev izvajanja prakse

Beograd, 26. junija. 1. Gradbeni minister je dovolil Ahtiku Ivanu, inženjeru v Ljubljani, da vrši prakso specialno iz elektrotehnične stroke.

Uspešno delovanje prometnega oddelka generalne železniške direkcije

Beograd, 26. junija. AA. O delu prometnega oddelka generalne direkcije je bil izdan tale pregled:

1. V Bukarešti je bila od 8. do 10. junija konferenca železnice Centralne Evrope na inicijativo Poljske, da se uvedeta v zvezi s progo Varšava—Bohumín nova direktna zveza Varšava—Praga s Splitom in Sušakom in Varšava—Dunaj z ozkotirno železnico v Dubrovnik. Konferenca se je vršila zato, da bo mogoče predložiti na jesenski londonski konferenci že gotov načrt.

2. Z bolgarsko državno železnico so se vršila pogajanja, da se pospeši in olajša tranzitno pošiljanje sadja, sočinja in jaje preko naše države. Ob tej priliki je bilo ugotovljeno, da bolgarski izvozniki imajo rajši jugoslovanske vagonne kakor bolgarske; bolgarska železnica zahteva zato naše vagonne v najem.

3. Urejen je bilo večje število izletniških vlakov za »Jadransko stražo«, Sokola in rezervne častnike.

4. Pošiljanje našega sadja iz Brčkega je urejeno tako, da pride brez uriranja točno in nepokvarjeno na Dunaj.

5. Vršila se je konferenca za ureditev postaje Sevnica in Požarevac.

6. Vršijo se letni izpiti v prometni šoli. Rezultati so povoljni.

7. Vršila sta se dva dvomesečna tečaja za sprevodnike mednarodnih vlakov.

8. Organizirani so tečaji za razporedne uradnike, ki se začnejo 1. avgusta.

9. Gotov je in dan je v tisk pravilnik za prometno službo na naših železnicah.

10. Otvorjen je promet na progi Lapovo, Kraljevo—Skoplje. Ker se pričakuje, da bo ta mesec otvorena proga Kraljevo—Raška, bo zveza Beograd—Skoplje skrajšana za eno uro.

11. Od 1. junija je začela funkcionirati kontrola prometa in dela mednarodnih vlakov, tako potniških kakor tovornih, z novouvedenimi kontrolnimi potnimi listi. Na osnovi teh kontrol so bili ugotovljeni manjši manjki v prometu, ki bodo na ta način odpravljeni, in

12. vršile so se ostale tekoče zadeve.

Mednarodne strelske tekme na Poljskem

Od 23. avgusta do 6. septembra bodo v Lwovu na Poljskem mednarodne strelske tekme. Strelski sport ima na Poljskem svojo veliko preteklost še iz kraljevanja poljskih krajev v 18. stoletju. Tedaj je bila ustanovljena v Sleziji prva strelska organizacija z imenom »Bractwo Kurkowe«. Leta 1909 je pa Pilsudski ustanovil zvezo strelskih društev, ki je bila tudi narodno obrambno društvo. Iz te organizacije so izšle med vojno dobrovoljske legije, ki so bile jedro poljske vojske. Po vojni je maršal Pilsudski preuredil zvezo strelcev, ki ima sedaj smoter, da vzbudi člane v sportnem streljanju.

Od leta 1921 se je zveza udeležila vseh mednarodnih strelskih tekem. Vsako leto organizira zveza narodno tekmovalstvo v streljanju za meščanstvo. Tesnejše stike je zveza dobila z ministrstvom za vojno leta 1927 z otvoritvijo zavoda za telesno vzgojo, ki je podrejen neposredno ministrstvu za vojno. Sportne vežbe te vrste so obvezne za vse učence in učenke v srednjih šolah. Udeležuje se jih pa tudi kmečka mladina. V strelskem sportu se pridno udeležujejo tudi poljske žene in to z uspehi, katere jim celo moški zavidajo. Dne 23. avgusta bo otvoritev mednarodnega tekmovalstva, ki je pod pokroviteljstvom predsednika poljske republike. Inozemski udeleženci in delegati za kongrese, ki bodo v istem času na Poljskem, bodo deležni raznih voznih olajšav in drugih ugodnosti.

Trije poleti okoli sveta

London, 26. junija. AA. Na letališču Croydon sta se srečala včeraj dva japonska novinarja, ki letita okoli sveta.

Povzela sta polet, da pokažeta, kako naglo se pride z letalom okoli sveta. Eden izmed letalcev je zastopnik tokijskega lista. Startal je na Japonskem 15. junija. Drugi japonski letalec je urednik nekega lista v Osaki. Zapustil je Anglijo 6. junija. Novinarja pravita, da bosta obletela svet v 31 dnevih. Prvi letalec je letel 10 dni preko Sibirije, Rusije in Nemčije v London, dočim je drugi novinar prevozil Pacifiški in Atlantski ocean z ladjo. Pol bo nadaljeval danes z letalom.

Berlin, 26. junija. AA. Ameriška letalca Gatty in Post sta se v četrtek zjutraj dvignila na tretjo etapo svojega poleta okoli sveta in pristala okoli 5. popoldne v Moskvi.

Moskva, 26. junija. d. Ameriška letalca Post in Gatty sta danes zjutraj ob 5. v Moskvi startala za nadaljni polet. Letalca nameravata pristati tudi v Omsku. Od tam bi pa letela dalje čez Irkutsk.

Moskva, 26. junija. AA. Ruska vlada je priredila ameriškim letalcema Gattyju in Postu slavnosten banket. Dasi nista letalca skoraj nič spala, sta takoj po banketu nadaljevala polet proti Novosibirsku. Upala, da prideta tja jutri zjutraj. Ko bo bosta obnovila zalogo goriva, bosta polet nadaljevala.

Branitelj Liège-a umrl

Bruselj, 26. junija. AA. V kopališču Spa je umrl nenadoma belgijski general Beltrand, ki je branil leta 1914 deset dni trdnjavo Liège in tako zadržal nemški pohod na Pariz.

Polom romunske banke

Bukarešta, 26. junija. d. Banca Generala Starri Romanesci, ki se je prej imenovala Banca Generala Romana, je zaprosila za otvoritev postopka prisilne poravnave. Ta zavod razpolaga z delniško glavnico 60.000.000 lejev in z rezervami 61.000.000 lejev. Zadnje štiri tedne je banka izgubila kakih 270.000.000 lejev depozitov. Prošnja banke za otvoritev poravnalnega postopanja je v Bukarešti izzvala največje

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 26. junija. d. Pretežno jasno in zopet topleje.

Samomor v novomeški postajni čakalnici

Samomorilec je 26letni šofer Tomo Poljak iz Hrvaške

Novo mesto, 26. junija. Davno se že pri nas ni dogodilo nič posebnega. Danes zjutraj pa je završevalo po mestu: mlad lep neznanec se je davi ustrelil v kolo-dvorski čakalnici na novomeški postaji. Ne ve se, kdaj je prišel neznanec v Novo mesto, morda že snoči. Vozni listek si je kupil včeti v Metliki do Novega mesta. Okoli 6. zjutraj je na novomeški postaji srečal železničarja Hafnerja in ga vprašal, koliko je ura. Nato je odšel v čakalnico III. razreda in legel na klop. Zdelo se je, da je zaspa. Nekako čez uro pa je odjeknil iz čakalnice strel. Službojuči železničar je našel na klopi brodečega tuja vesa v krvi. Poleg njega je ležala pištola sistema Steyer kalibra 635. Alarmirano osebje je ranjenca hitro prepeljalo v kandijsko bolnico. Tam je ves dan ležal v nezavesti. Krogla mu je prebila desno senco in obličala v glavi. Ob pol 8. zv. je nesrečnež izdihnil.

Preiskava je dognala, da je elegantni tujec 26letni šofer Tomo Poljak iz Sočice onstran Gorjanec. Nazadnje je bil nastavljen v mehanični delavnici bratov Krušnik v Zagrebu, Vlačka ulica. Razen orožnega lista, šoferske legitimacije in še nekaterih manj pomembnih listin ni imel pri sebi ničesar; denarja niti pare. Pač pa so našli pri njem dve pismi, od katerih je bilo naslovljeno eno na mater, drugo pa na brata v Sisku. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

Iz delovanja kamniških mestnih očetov

Kamnik, 25. junija.

V sredo zvečer se je vršila v mestni posvečevalnici tretja občinska seja v letošnjem letu. Iz poročila g. župana Kratnarja je razvidno, da je občina v zadnjem času skupno s korporacijo popravila in prebarvala mestno orodjarjo na Grabnu. Občina je tudi izvršila več popravil pri mestni siromašnici itd.

Radi tlakovanja cest z lesenimi kockami iz črne gabra se je občina obrnila na zagrebško univerzo, od koder je dobila odgovor, da se črni gaber sicer da uporabiti za tlakovanje ulic, vendar pa bi bilo radi klimatičnih razmer za Kamnik to odsvetovati. Isti odgovor je prejela občina tudi od kr. banske uprave, ki trdi, da se leseni tlak polaga samo po popolnoma ravnih ulicah, kamniške ulice pa so večinoma zelo nape. Leseni tlak je pri tako velikem prometu skozi mesto nebrigijeno, stroški zanj pa niso nič manjši kot za granitni tlak, saj je znano, da polagajo leseni tlak samo po onih ulicah, kjer hočejo s tem udušiti ropot in kjer stroški ne igrajo nobene vloge. Glede na našeta dejstva je občinski odbor sklenil, da zaprosi bansko upravo, da napravi proračun in načrte za tlakovanje mesta z granitnimi kockami.

G. Miloš Kramar je radi prezaposlenosti oddal funkcijo zastopnika mesta Kamnika pri tujsko-prometnem svetu kr. banske uprave. Na njegovo mesto je bil soglasno izvoljen g. župan Kratnar.

Pri volitvi revizorjev za proračun sta bila izvoljena gg. Stergar in Kramar.

Izmed številnih prošelj za podelitev podpore raznim društvom, ustanovam itd., se je podelila podpora samo Vincencijevi konferenci v iznosu 200 Din, ostale pa se je moralo žal odkloniti, ker zanje ni za to nobenega kritja v proračunu.

G. Simon Kmetec, lastnik nekdanje vile Soss na Perovem, prosi, da se mu dovoli napeljava elektrike iz Novega trga v svojo vilo, in sicer na ta način, da ves material (drogove in žico za okoli 600 metrov dolgo progo) prispeva sam, delo pa izvrši mestna občina. Vsa napeljava ostane potem občinska last. Sprejeto.

Daljša debata se je vnela glede elektrifikacije Perovega in nove stanovanjske kolonije. G. župan poroča, da je občina dala napraviti načrte in proračun. Stroški za napeljavo in material bodo znašali okrog 140.000 Din. V ta namen bi bilo treba najeti posojilo, ki bi se amortiziralo na ta način, da bi odjemalci toka v novi koloniji plačevali 3 leta 30% več za tok kot odjemalci v mestu. 26 posestnikov je zato že dalo obvezno izjavo. Občinski odbor v tem pogledu zaenkrat še ni ničesar sklenil, ker mora najprej ugotoviti konzum toka in napraviti natančen proračun.

G. Lovro Hrovat, posestnik na Zapričah, prosi, da se mu odproda del zemlje ob poti, ki vodi mimo njegove hiše. Prošnji se ne more ugoditi, ker je to javna last, ki se ne sme prodati.

Največje zanimanje za občinsko sejo je vladalo med kamniško športno javnostjo radi prošnje za preureditev sejnišča v športni prostor. Kakor znano, so občinski odborniki še pred sejo pristali na ta predlog, pozneje pa so nekateri preklicali svoj pristanek, češ da bo sejnišče pri tem preveč trpelo. Športni klub, ki je s prostovoljnimi kulukom svojih članov že pričel preurejati sejnišče, je bil s tem sredi svojega dela ustavljen. Na seji pa je bilo ugotovljeno, da bo sejnišče s predlagano preureditvijo celo izboljšano, nakar je občinski odbor na predlog gosp. Škofa soglasno zagotovil Športnemu klubu potrebno igrišče.

Na občinski seji se je tudi sestavil delovni program za kuluk. Načrt predvideva preureditev ceste v Tunjice, na Poljane in po možnosti v Palovce. Delo se bo lahko 11 dni s 26 delavci. Nadzorstvo nad delom bodo vodili strokovnjaki.

Ponovno se je obravnaval predlog tujsko-prometnega društva in športnega kluba za nakup sveta od posestnika Prašnikarja za zgradbo prostora za tenis. Prostor bi ostal občinska last, obresti za posojilo bi plačevalo Tujsko-prometno društvo, amortizacijo pa občina. Odločitev o tem predlogu bo šele na prihodnji seji.

Kot zadnja točka seje pa so se obravnavala razna vprašanja, ki se tičejo kopališča. Prebrani je bil kopališki red, ki je sestavljen na podlagi številnih vzorcev iz drugih kopališč in prikopanih kamniških razmeram. Sklenilo se je razpisati oddajo buffeta v najem, izvolila se je kopališka uprava, ki jo tvorijo gg. dr. Dominik Žvokelj, Miloš Kramar, Janko Stare, Mihael Kladnik in Vinko Možina. Predlagane so bile sledeče pristojbine za kopališče: Vstop v kopališče 1 Din. Vstop in kopanje 2 Din. Pristojbina za kabino 1 Din. V vsaki kabini je prostora za 4 kopalec, kdor bi rad kabino zase, plača 4kratno pristojbino, to je 4 Din. Nadalje pristojbine: posojilo ruhe 3 Din, brisače 1 Din, damske kopalne obleke 2 Din, moške 1 Din. Posebne olajšave je dovolil občinski odbor za šolarje in dijake. Pristojbina za kopanje in skupno kabino samo 1 Din. Dijakom se bodo izdajale tudi mesečne vstopnice po 20 Din in režijske vstopnice po 50 Din. Nekateri predlagajo še nižje pristojbine. Odločitev se prepušča kopališki upravi.

Ker se je debata s tem zavlekla v pozne ure, župan prekine sejo in določi njeno nadaljevanje za torek 30. t. m.

Predavanje protituberkulozne lige o jetiki

Trbovlje, 26. junija.

V torek je priredila tukajšnja protituberkulozna liga v dvorani Sokolskega doma javno predavanje o jetiki. Predavanje je bilo sicer zadovoljivo obiskano, vendar bi glede na važnost predmeta bilo lahko še mnogo bolj obiskano. To pač dokazuje, kar je tudi predavatelj okrogli zdravnik g. dr. Janez Jensterle čisto pravilno poudarjal, da se javnost veliko bolj boji manj nevarnih nalezljivih bolezni, kakor n. pr. škrlatinke, ospice itd., ki pa nikakor niso tako opasne človeškemu zdravju kot je jetika. Jetika je največja sovražnica človeštva, zato je potrebno, da je človeštvo tudi ob pravem času in pravilno poučeno, kako se obvaruje, kako preprečuje okuženje in kako se zdravi že okuženi organizem.

Predavatelj je nazorno opisal vse nevarnosti, ki prete naraodu od strašne kuge. Opisal je vse načine obolenj posameznih organov, kakor n. pr. pljuča, grla, možgan, trebuha, kosti, krvi itd. Pri že obolelih organih je potreben telesu popoln mir, dobra hrana, predvsem pa dober planinski zrak in sonce. Le izjemoma je priporočljivo morje.

Predavatelj je številčno primerjal nevarnost jetike v primeri z drugimi nalezljivimi boleznimi, ki so znašale v zadnjih 10 letih v naši dolini približno 80 : 260 žrtev jetike. Umrljivost za jetiko znaša v odstotkih v primeri s splošno umrljivostjo 12½%, kar ni mnogo večji odstotek v primeri z drugimi kraji, ki imajo zdravje podnebje, dasiravno se pri nas mnogo govori o nezdruživih socialnih razmerah.

Vseeno pa je treba sistematične borbe temu neizprosno sovražniku človeškega zdravja. Tudi druge napredne države so organizirale velike akcije proti temu zlu. Hvalevredna pa je tudi zasebna pobuda, ki jo vršijo razna dobrodelna društva, predvsem protituberkulozna liga. Zato je nujno potrebno, da se tudi v naši dolini liga pomnoži in pojači z novimi silami, ki bodo z uspehom delovale proti temu zavratnemu sovražniku — jetiki. Nato smo videli skiptične slike, ki so navzočim nazorno in poučno pokazale, kako se obvarujejo in kako odvrnejo to bolezen.

Po predavanju se je oglašil k besedi predsednik pripravljalnega odbora protituberkulozne lige v Trbovljah šolski upravitelj g. Robert Plavšak, ki je navzočim priporočal pristop k tej človekoljubni ustanovi. V 14 dneh se vrši ustanovni občni zbor protituberkulozne lige, medtem pa se bo skušalo zainteresirati za to humano akcijo tudi vse delavske strokovne organizacije, ker je največ tuberkulozno obolelih ravno med delavstvom, pozvali pa bomo tudi ostale sloje, da priskočijo ligi gmožno in močratno na pomoč.

Agitirajte za Jugoslovana!

Meščanska šola na Jesenicah

Nje narodna, kulturna in gospodarska pomembnost

Na jeseniški meščanski šoli je bilo letos 228 učencev. V četrti razredu je dokončalo 37 učencev, 2 pa imata ponavljalni izpit. K završnemu izpitu se jih je prijavilo 27, od teh jih je končalo izpit 25, 2 s ponavljalnim izpitom. Navzlic raznim težkostim in težavam, katere je morala naša meščanska šola premagovati, je splošen uspeh dober. Važno je, če povemo, da vrši naša meščanska šola v industrijskem mestu in na kraju dveh meja sila pomembno delo v kulturnem, narodnem kakor tudi v gospodarskem pogledu. To je velike važnosti za Jesenice in je treba to dejstvo rdeče poudariti. Brez dvoma je, da zasluži ta zavod vso podporo od oblasti kakor tudi od odločilnih činiteljev na Jesenicah. Staršem naj velja poudarek, da imajo absolutno te šole pravico do vstopa v razne druge strokovne šole kot n. pr. na učiteljske, trgovske dvorazrednice in akademije itd. Tu se ravno dviga stopnja izobrazbe delavskega, trgovskega in obrtniškega stanu.

Zborovanje dveh učiteljskih društev

Pred cerkijanskimi svečanostmi

Cerkije pri Kranju, 26. junija. Učiteljsko kranjskega in kamniškega okraja je zborovalo v četrti v Cerkijah pri Kranju. Prijazna, gorenjska vasica je pač v ospredju zanimanja zaradi pomembnih svečanosti na dan 28. junija. Posebno pa je bila vabljiva v šolskem posloju prirejena razstava, ki si jo je hotelo učiteljsvo podrobneje ogledati.

Takoj ob prihodu so otroci v Društvenem domu igrali mladinsko, jako ljubko, toplo in domačo mladinsko igro Posavje. V isti dvorani je otvoril zborovanje po končanih nastopih mladine g. Arrigler iz Trzina. Predaval je nato predsednik domačega učiteljskega društva, cerkijanski upravitelj šole g. Lapajne o razvoju narodne šole. Ostali čas dneva je veljal ogledu razstave. Vse prvo nadstropje cerkijanske šole je izpremenjeno v obsežen, jako lep in povsem poučljiv razstaven prostor. V učnih sobah je zbrana neverjetno veliko gradiva, ki zgornjo pripoveduje o vrednotah vsega onega, kar štejemo med naše narodno blago. Oddelek za ženska ročna dela razkazuje poleg umotvora nove šolske zastave vsakovrstne izdelke mladih dekliških rok. Obrtniki so razkazali uspehe svojega napredka: spalnico, kovinske, usnjarske izdelke i. dr. Narodne noše, najrazličnejša oblačila polpretekloti, kožuh, avbe, peče in ostale vrednote z raznimi starinskimi predmeti iz lesa, kakor posteljo, uro, zibelko, kipci itd. napolnijo tretjo sobo do kraja. Domači literati so doslojno počasteni. Mnogotere slike z literarnimi deli tvorijo ta oddelek; cela kopica veljavnih in uglednih slovenskih mož je tod, ki so kovali bodočnost in svobodo svojemu narodu! Vsakovrstne listnice, spiski, molitveniki, tabele, knjige, dokumenti raznih dob izpolnijo poslednjo sobo. Razstava je do temeljev prepojena narodna samobitnost; vse je razstavljeno iz gle-

dišča narodnega pokreta in njegovega razvoja. Ravno v tem tiči njena velika vrednost. Vse priznanje učiteljskemu zboru in vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da to narodno blago ni izgubljeno.

Po ogledu razstave se je učiteljsvo napolnilo k obedu in le prekmalu je prišel čas odhoda.

Sin našel očeta mrtvega...

Tragična smrt delavca v tovarni Kranjske industrijske družbe

Jesenice, 26. junija.

Ta teden se je pripetila v tovarni Kranjske industrijske družbe na Slov. Javorniku smrtna nesreča, katere žrtev je postal 52-letni Klinar Franc, namestnik generatorskega kurjača.

O nesreči, ki se je pripetila v torek opoldne, smo izvedeli naslednje podrobnosti: Klinar je po »šitlu« delal nekaj nadur. Ko je prišel domov, je utrujen legel k počitku, vendar ni dolgo počival, poslali so po njega, da nadomestuje delavca, ki je zbolel. Klinar je šel na delo — poslednjikrat. Pri delu s plinom se je onesvestil in zastrupil. Kako se je nesreča pripetila, je težko reči, domneva se, da je udaril plin v delavca, ga omamila, nakar je nastopilo zastrupljenje vsega organizma. Nesrečnega delavca pač niso slučajno o pravem času dobili, našel ga je sin, ko mu je prinesel kosilo. Jok dečka je prikladal druge, ki so takoj prihiteli na pomoč, nesli nezvestnega delavca na prosto, mu nudili prvo pomoč z umetnim dihanjem, ki pa je bila na žalost brez uspeha. Poklicani tovarniški zdravnik g. dr. Schwab je mogel ugotoviti le smrt. Pokojni zapušča ženo z osmimi otroci, od katerih so trije še nepreskrbljeni.

Nevaren padec s češnje

Defek se bori s smrtjo

Poljčane, 26. junija.

Težka nesreča je zadela te dni družino L. iz Čretnika. Njihov sin 13-letni Ivan je šel brat češnje. Ker je bila na spodnjih vejah češnja že precej obrana, je splezal čisto na vršiček dokaj visoke češnje. Ni se nabrač polne košare, ko se mu je zlomila veja pod nogami in je reže začel padati... Odhijal se je od veje do veje ter priletel na zemljo ves popraskan po obrazu in ostalem telesu. Zadel je pa je tudi težke notranje poškodbe, tako da je obelzel nezavesten spodaj, kjer je stal mlajši brater, ki je preplašen obvestil domače o nesreči. Zlomljen ima prsni koš ter se bori s smrtjo. Številne podobne letošnje nesreče naj bodo ponoven opomin k previdnosti!

Huda nesreča motociklista

Maribor, 26. junija.

Danes zjutraj se je zgodila v Košakih nad Mariborom težka nesreča, katere žrtev je postal 24-letni pri Hirschu v St. Lju v Slovenskih gorah zaposleni ključavničarski pomočnik Jakob Gačnik. Mladenec se je že zgodaj zjutraj odpeljal na motornem kolesu po opravkih v Maribor. Vsled po dežju razmočene ceste je pričel njegovo motorno kolo v košakških klancih odkakovati, dokler se ni pri Dervuški ope-karni zgodila nesreča. Ker se tam cesta pričenja niziati proti Mariboru, je kolo s tako silo odskočilo na stran, da je priletelo v železno obcestno ograjo in se razbilo. Pri tem si je Gačnik zdrobil levo nogo pod kolonom in dobil tudi značne notranje poškodbe. O nesreči je bila telefonično obveščena rešilna postaja, ki je ranjenca z avtomobilom prepeljala v splošno bolnico. Gačnikovo stanje je resno, ker mu bodo morali zdrobljeno nogo najbrže odrezati. — Razbili motocikl so spravili v neko tukajšnjo mehaniško delavnico.

Vpisovanja na šolah

Vidovdanska proslava na ljubljanski gluho-nemnici. V nedeljo 28. junija ob 9. dopoldne se bo vršila na ljubljanski gluho-nemnici proslava Vidovega dne z deklaracijami in telovadnimi nastopi gojencev ter s predvajanjem zanimivega filma »Naši kraljeviči na Bledu«. S proslavo bo združena tudi razstava ročnih izdelkov gojencev. Mnogo je ljudi, ki še danes ne verjamejo, da se uče otroci na gluho-nemnici živega govora. Zato se nudi vsakomur prilika, da se o tem prepriča na svoja uspeša. Vsi prijatelji gluho-nemne mladine dobrodošli! Vstopnine ni, pač pa se bodo sprejemali prostovoljni prispevki v prid »Podpornemu društvu za gluho-nemno mladino«. Ravateljstvo.

Vpisovanje v drž. pomožno šolo v Ljubljani je 1. in 2. julija 1931 v pisarni šol. upravitelja v pritrilju, od 9. do 11. ure. Učenci, ki so dosedaj že obiskovali pomožno šolo, a niso prejeli niti odpuščnine in ne prevodnice za vstop v drugo šolo, se smatrajo za vpisane za šolsko leto 1931-32. Najbolje je, ako pride z detetom k vpisovanju tudi mati, ker so potrebni za vpis tudi drugi osebni podatki glede otrokovega razvoja. Ker šola nima internata, morajo vnanjim otrokom starši sami preskrbeti stanovanje.

Ob zaključku šolskega leta otvori Pletarska šola v Ptaju 27. t. m. ob 18. uri razstavo del učencev. Odprta je do vključno 29. t. m. Občinstvo vabimo, da si to zanimivo razstavo ogleda. Vstop prost.

Na drž. meščanski šoli na Viču pri Ljubljani bo vpisovanje učencev in učenek v prvi, drugi, tretji in četrti razred 29. in 30. junija t. l. od 8. do 12. ure. V prvi razred se vpisujejo učenci(nke), ki so dovršili četrti ali peti razred osnovne šole. K vpisovanju je prinesiti izkaz o šolskem napredku in krstni list. V drugi, tretji in četrti razred se vpisujejo učenci(nke) na podlagi letnega izpričevala. Najubožnejši učenci dobijo učne knjige na šoli.

Na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani je zaključek šolskega leta v nedeljo 28. t. m. s slovesno službo božjo ob 9. uri v nunski cerkvi. Po službi božji gredo gojence na zavod, kjer dobe izpričevala in izvestja. Za izvestje naj prinese vsaka gojenka Din 10.

Radvanje pri Mariboru

Blagoslovitev gasilskega avta. Naše gasilno društvo si je nabavilo nov gasilski avto, katerega so v nedeljo dne 21. t. m. blagoslovili. Obred je opravil ob navzočnosti dveh botev ge. Mautnerjeve in ge. Kitkove kaplan g. Pribožič, ki je imel tudi kratek nagovor. Botrama se je zahvalila v imenu gasilcev učenca Feda iz IV. razreda ter jima podarila dva krasna šopka. Po obredu se je vršila povorka po Radvanju, ki se je ustavila v gostilni Junko, kjer se je vršila veselica. Našemu gasilnemu društvu čestitamo k vspehu!

Rdeči križ. Tukajšnji pododbor RK Studenci s predsednikom g. Viroviškom na čelu name-rava prirediti dne 5. julija vrtno veselico v gostilni Anderle, katere čisti dobiček je namenjen revnim in bolehnim otrokom.

Naš župan je okreval. Radi težke operacije je moral pred kratkim naš župan g. Virovišek v bolnico. Sedaj je spet okreval in je prevzel uradne posle. Do sedaj ga je nadomestoval podžupan g. Lorhek.

Vlom. V tukajšnji metvašnici so pred kratkim vlomili neznani zlikovci in odnesli škro-pilnico za blagoslovljeno vodo.

Gederovci pri Murski Soboti

Uspela prireditel. Peteklo nedeljo se je vršila v šolskih prostorih predstava igre »Pri-kaze«, ki je v vsem lepo uspela. Naval domačinov k prireditvi je bil ogromen, kar dokazuje, da je začelo prekmursko ljudstvo, ki je bilo nekoč radi prejšnjega madžarskega režima precej, ravnodušno, zelo zanimati za narodne prireditve in se vedno bolj užiavlja v državno življenje. Zasluga za tako dobro vspelo prireditev gre v prvi vrsti šolskemu upravitelju g. Zoltanu in ostalim učiteljicam. Le tako naprej!

Izvoz. Promet carinarne kakor tudi osebni promet v Gederovcih in sosednji Avstriji je zelo padel in znaša komaj do 10% od časa po prevratu. Krivda na tem je neprimerno visoka carina v Avstriji, ki onemogoča vsak izvoz iz naše države. — Umestno bi bilo, da se tudi tem našim sosedom pride z enakimi ukrepi nasproti, odnosno, da se ta nevzdržni položaj popravi s pogodbo.

Poljčane

Osebnosti. Diplomski izpit na državnem učiteljskem v Mariboru so napravili te dni iz našega kraja gđ. Potisk in gđ. Žitnik ter g. Rutter. Čestitamo!

Karambol kolesarja z avtomobilom. Te dni se je peljal na kolesu s Pečice posestnik F. Z. iz Poljčan proti domu. Ko je bil v največjem diru, mu je nasproti privozil avtomobil. Ker je bilo to na ovinku, ga je Z. šele slednji hip opazil. Zadnji del avtomobila ga je zadel in ga vrgel v velikem loku s kolesa na zemljo. Pri padcu je dobil ponesrečenec težke poškodbe zlasti na glavi. Tudi kolo se je močno poškodovalo.

Prvi sokolski nastop. 12. julija bo v Poljčanah prvi sokolski nastop (v decembru m. l. ustanovljenega Sokola). Nastopi tudi vojaštvo. Podrobnejši spored sledi! — Zdravo!

Litija

V nedeljo 5. julija t. l. priredi Sokol Litija-smartno, vsakoletni nastop, na katerega pride vedno mnogo občinstva iz vseh krajev. Letos se bo vršil sokolski nastop še bolj izpopolnjen, za kar bodo poskrbeli Sokoli, ki se že od zime pridno vežbajo. Ob pol 12. bo promenadni koncert, ki ga bo odigrala godba Sokola I., ki bo nas zabavala tudi zvečer.

Nova ograja. G. Stanislav Lap, gostilničar, je pričel postavljati na svoji terasi lično ograjo.

Kresovi. V torek zvečer so goreli tudi pri nas kresovi. Glavni kres je gorel na Frlci. Da je bila prireditev lepša, je k temu pripomogla gasilska godba.

Cigani v Litiji. Pred dnevi sta se peljali skozi ciganski družini Levakoviči in Hudoviči. Hoteli so uiti budnemu očesu postavbe, zato so podili konje preko litijskega mostu, a so bili kljub temu zasačeni in obsojeni na občutno globo.

Šmartno pri Litiji

Nova obrt. G. Joško Izgoršek je začel izdelovati krste vsake vrste.

Znani ribji proces, ki je dvignil po šmarski in jablanski dolini toliko prahu, je bil končan 22. t. m. pred litijsko sodnijo. Bivši ribiški paznik J. L. je bil radi tatvin rib obsojen na 7 dni zapora.

Gasilno društvo se z vso vsmo pripravlja, da 45-letnico 28. t. m. dostojno proslavi. Občani, razobesite zastave ta dan in počastite naše vrle gasilce.

Nesreča. Konj je udaril v nogo Femčevga Miho iz Cerovce.

Kultura

VIII. in IX. javna produkcija konservatoristov

Osma se je vršila v Unionu, deveta v Filharmoniji. Pri osmi so nastopili uspešno mladi dirigenti Müller, Sušteršič, Lipovšek in Sivie; na sporedu sta prevladovala Mozart in Beethoven, kar je dalo produkciji precej enoličen značaj. Vedno bolj prihajam do prepričanja, da je stara glasba za stare ljudi in da se naša mladina vanjo ne bo nikdar zaljubila. Pa ne vidim v tem nobene škode. Absolvent klavirske visoke šole Sivie je prav solidno zaigral Beethovnov koncert, absolventi solopetja Mlekuševa in Arkova sta pa zapeli Puccinija, Lajovca, Novaka in Straussa. Na deveti produkciji smo slišali gojence prof. Launa, ravno Hubada, Ravnika, Slajsa in Wistinghausnove. Veliko tehniko sta pokazala oba Slajsova gojenca Pfeifer in Sušteršič, ki sta segla po modernejših skladbah in se tudi temeljito vživela v nje. Gallatia in go-spa Bajčeva sta solidna pianista, Zupana poznamo kot dobrega basista že iz opere, Rueha iz opernega orkestra, Sanein bo še napredoval. Dolenčeva ima perfektno šolo, pa manjši glas. Korenčanova pa tako težkim nalogom, kakor je arija iz »Luize«, še ni kos. Na javnih produkcijah se mi zdi, da nastopa preveč takih pevcev, ki nimajo glasu. Ne bodimo sentimentalni in vprašajmo se: kaj bo iz njih? Pri klavirski spremljavi so sodelovali Gallatia, dr. Svava, Šapljeva, Menardijeva in pri najtežjih stvareh Lipovšek.

Slavko Osterc.

G. Grdina pozdravlja v imenu ameriških izletnikov

Izjava g. Grdine čitateljem »Jugoslovana«

Ljubezen do rojstne matere domovine nas je privabila, da smo jo s prihodom mnogi ponovno in drugi v prvi obiskali, ker je v tujini kljub vsej udobnosti nismo mogli pozabiti.

Ljubimo rojstno domovino svojo. Prepričani smo tudi, da ona nas ljubi, saj se je to vedno pokazalo, a osobito pa se danes pri tem tako slovesnem sprejemu.

Naj živi zveza med nami ameriški Jugoslovani in Jugoslovani v domovini, ker je to spas naše domovine!

Zivela jugoslovanska zavest!
Zivel naš kralj Aleksander!

ANTON GRDINA,

predsednik Jugoslovanskega kluba
v Clevelandu, Ohio, U. S. A.

Slovenski otroci v — nemškem razredu

Jesenice, 26. junija.

Na jeseniški osnovni šoli imamo tudi nemški vzporedni razred, v katerem je neko število otrok, ki so Nemci po rodu. To ni torej nič hudega, kajti povsem naravno je, da pošiljajo nemški starši svoje otroke v to nemško vzporednico. Hujše pa je to, da so na Jesenicah otroci slovenskih staršev, ki niso v slovenskih razredih, temveč nemški vzporednici. Starši teh otrok se izgovarjajo, da se bodo njih otroci vsaj nemščine naučili. Ta izgovor je jalov, kajti tega jezika se otroci nauče lahko na drug način. Skratka, slovenski otroci ne spadajo v nemško vzporednico in pika. Slovenski deci je treba slovenske in jugoslovanske vzgoje in to tembolj ko kdaj poprej. Ali hočete vzgojiti generacijo, ki ne bo nič boljša, kot je stara, ki se nemškega duha ne more nikakor otresti in ki poveličuje samo to, kar je nemško? Ali ta stara generacija ne žali našega narodnega ponosa sleherni dan s svojim nemškutarjenjem in že podzavestnim hlapčevstvom? Ali nas ne ponižuje še dovolj še v desetletju letu po osvoboditvi izpod avstrijskega jarma? — Dokler ta generacija ne izgine do zadnjega moža in žene, vse dotlej bomo hlapci v svobodni državi.

Celje

* Pevski koncert v parku. Nocoj ob 20. priredi pevsko društvo »Svoboda« v godbenim paviljonu v parku koncert pod vodstvom pe-
vovodje g. Cirila Preglja. Dohodek koncerta gre v prid Oblepševalnemu društvu.

* Akademija na župnem zletu. V nedeljo 28. t. m. bo ob 20.30 na Glaziji svečana sokolska akademija. Pri akademiji sodeluje vojaška godba Dravske divizije.

* Brivnice za praznike. V nedeljo 28. t. m. bodo brivnice dopolnile odprte do 12., na praznik 29. t. m. pa ves dan zaprte.

* Nočno lekarniško službo ima od sobote 27. t. m. do prihodnjega petka 3. julija lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

* Smrtna kosa. Na Dobrovi št. 2 je včeraj umrla posestnikova hči Ceca Marija 34 let stara.

* Izlet na Peco. Odhod v soboto 4. julija s savinjskim vlakom ob 7.47, povratek v nedeljo 5. julija ob 18.56. Udeleženci naj se vsaj do srede oglase pri g. Kranjcu radi železniške legitimacije.

* Vpisovanje na državni dekliški meščanski šoli bo za vse razrede v sredo 1. julija od 8. do 12. ure. V prvi razred se sprejmejo učenke, ki so dovršile četrto šolsko leto in nimajo v nobenem predmetu ocene »slabše«. S seboj naj prinese šolski izkaz in krstni list. Vsaka učenka plača pri vpisovanju Din 20 za zdravstveni fond.

* Vpisovanje v okolisko deško šolo za prvi razred okoljskih novincev, ki stanujejo v okoljski občini in ki niso v tej občini rojeni, bo v torek 30. junija od 9. do 11. ter od 17. do 19. Sprejemali se bodo v šolo le dečki, ki bodo pred 1. septembrom t. l. že dopolnili 6. leto.

* Nove trgovine. Trgovina »Aurea« se je iz dosedanjih prostorov v Jadranski banki preselila v Obrtni dom v Vodnikovi ulici. Na nje-
no mesto pride baje trgovina s čevlji »Pekor«. Na Glavnem trgu št. 8 so pričeli z adaptiranimi deli za trgovino s čevlji »Bata«.

Iz Dravske banovine

* Nj. Vel. kralja Aleksandra I. bo poseben odposlanec zastopal pri svečanem odkritju spominske plošče Davorinu Jenku v nedeljo 28. t. m. ob 15.15, v Cerkljah pri Kraju. Zastopnike pošljeja tudi gospod minister za vojsko in mornarico in gospod minister za prosveto. Bansko upravo Dravske banovine bo zastopal pomočnik g. dr. Pirkmajer, knezoškofa ljubljanskega kanonik gospod dr. Kimovec, Dravsko divizijsko komando polkovnik Novakovič, mestnega župana dr. Puca občinski svetnik Likozar, prosvetni oddelek banske uprave banski šolski nadzornik Andrej Rape. Zastopana bodo vsa važnejša društva po svojih voditeljih. Spominsko ploščo odkrije Glasbena Matica ljubljanska odnosno njen odsek za postavitev spomenika Davorinu Jenku. Pri svečanem odkritju bo pel zbor Glasbene Matice ljubljanske. Zbor se odpelje iz Ljubljane točno ob 12. uri, sicer je pa najboljša zveza v Cerkljah ob 3/4 na 13 z Žužkovimi avtobusi izpred kavarne Evropa.

* Pozdravna brzojavka ministru Kostrenčiču. Jugoslovanski izseljenci so poslali z zasedanja kongresa v Ljubljani ministru za socialno politiko in narodno zdravje dr. Marku Kostrenčiču tole pozdravno brzojavko: Jugoslovanski izseljenci iz Amerike, zbrani na prvem izseljeniškem kongresu, danes otvorjenem v Ljubljani, navdušeni nad velikim napredkom Jugoslavije tudi na socialnem področju, vam pošiljajo, gospod minister, vdane pozdrave s prošnjo, da blagovolite tudi nadalje posvečati svojo pažnjo izseljencem. — Prof. Devič, Anton Grdina, Milan Marjanovič.

* Izdelke prosvetnega dela in narodnega razvoja razstavi cerkljanska Davorin Jenkova šola ob pomembnih vidodanskih prireditvah, ki se vrše v nedeljo od 9. ure dalje. Petero obilno opremljenih oddelkov dokazuje, da se je naš kmet umstveno dvignil na visoko stopnjo sodobne kulture. Narodopisni oddelek nas omamlja s svojo domačnostjo, šolsko zgodovinski nam izpričuje, da je bila šola v stalni zvezi z občo narodnim prosvetnim razvojem, ki so ga negovali umstveni veljaki in ki so s svojimi deli napolnili eno izmed največjih šolskih sob. Današnje kulturno stopnjo izpričujeja obrtni oddelki in oni, napolnjeni z deli nežne mladine. V obrtnem oddelku so slikarska dela Vombergarja, ključavničarja Čamanika, mizarja Erzarija, sedlarja Miklavčiča, čevljarja Kovača, kovačev Ciperla in Globočnika i. dr. Ob izhodu naj se vsako izjavi o dobljenih vtisih. S spomenico »Od Ilirije do Jugoslavije« se pridobi stalen prost vstop.

* Pravilnik o poslovanju krajevnih (mestnih) kontrol in komisarijev za izredne preglede je izšel v ponatisku iz Službenega lista v založbi tiskarne »Merkur« kot VIII. zvezek izdanja »Zakoni in uredbi«. Knjižica je važna za občine in sreska načelstva ter velja 12 Din, s poštnino 13 Din. Naročila na tiskarno Merkur, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23.

* Razpisane službe. Ministrstvo za promet, uprava pošte, telegrafa in telefona je razpisalo natečaj za 7 uradniških pripravnikov z diplomom pravne, 4 uradniških pripravnikov z diplomom elektrotehnične fakultete ter 100 uradniških pripravnikov s popolno srednješolsko izobrazbo. Ženskih prosilcev bo sprejetih za vso državo samo 10. Natančni pogoji natečaja so razvidni pri vsaki pošti.

* Važno za vse pridelovalce krme in žita. Vojno ministrstvo je razglasilo, da se bo takoj po končani košnji in žetvi začela po vseh garnizijah komisijska dobava krme (seno, ovs, ječmena in slame) naravnost od pridelovalcev. Kmetijski posestniki se zato v lastnem interesu opozarjajo na to ugodno priložnost za prodajo kmetijskih pridelkov, pri kateri so izključeni vsi posredovalci.

* Okrožna skupina državnih nameščencev za okrožje Novo mesto priredi v ponedeljek 29. junija t. l. ob 18 v mali razpravnici dvorani Okrožnega sodišča izredni občni zbor. Dnevni red: Likvidacija društva, oziroma njegova prilagoditev določbam §§ 76. in 345. U. Z. Udeležba društvenih članov nujna! Odbor.

* Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich. 398-2

* Črna prst. Orožnava koča pod Črno prstjo je zdaj do dobra popravljena; napravljeni so nove postelje in vse je urejeno za udobno prebivanje v tej koči. Malnarjevo kočjo, ki je tudi že odprta in oskrbovana, uprav te dni popravljajo. Pota na Črno prst so iz vseh smeri dobra in znatno zaznamovana. Slavna flora Črne prsti je zdaj v najbujnejšem cvetju in so izleti na Črno prst najlepši.

* V zvezi s svojimi poročili o morilecu meniškega župnika smo imenovali tudi Javornik Frančiško. Izjavljamo, da nimamo in nismo imeli nobenega povišja spravljati Frančiško Javornik v zvezo z Laknerjem, ker vemo, da ni vedela in ni mogla vedeti o Laknerjevem življenju, zlasti pa ne o njegovem umoru meniškega župnika.

* Glavna bratovska skladnica in Pokrajinski pokojniški sklad za rudarje se preselila s 1. julijem 1931 na Dvořakovo ulico št. 10. I. nadstropje. Telefon št. 2504.

* Vse planinske kočje odprte in oskrbovane. Osrednji odbor SPD v Ljubljani naznanja, da so od sobote 27. t. m. odprle in oskrbovane vse kočje, in sicer v Kamniških planinah, Koča na Veliki Planini, Dom v Kamniški Bistrici, Koča na Kamniškem sedlu, Češka koča, Čojzova koča, Dom na Kravcu. V Karavankah Spodnja in Kadičnikova koča na Golici. V Julijskih Al-

pah Erjavčeva koča, Aljažev dom, Staničeva koča, Triglavski dom, Aleksandrov dom, Vodnikova koča, Koča pri Triglavskih jezerih. Orožnava in Malnarjeva koča pod Črno prstjo, kjer je ravno ob tem času planinska flora najbolj bujna, in Krekova koča na Rakitovcu.

* Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 766.4, termometer 17.6, relativna vlaga 81%, oblačnost 10, dež (2.5 mm). V Mariboru je kazal barometer 766.6, termometer 16.2, relativna vlaga 88%, oblačnost 10, dež (2.1 mm). Opazovanja ob 7. uri. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 19.8 (16.1), v Mariboru 27 (13.2), v Mostaru 35.9 (21.3), v Zagrebu 30.1 (16.2), v Beogradu 35.2 (17.3), v Sarajevu 33.4 (16.2), v Skoplju 35.3 (17.3), v Splitu 34.5 (20.3), na Rabu 31.8 (18.4) in na Visu 31.5 (19.8). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Oglejte si RAZSTAVO izdelkov grafičnih vajencev. — Na tehniški srednji šoli. — Odprta do 30. junija 1931. — Vstop prost!

Ljubljana

Sobota, 27. junija 1931, Ladislav. Pravoslavni: 14. junija, Jelisej.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

* Odhod Sokolov na zlet v Split. Z večeršnjim popoldanskim brzovlakom je odpovala na sokolski zlet v Split okrog 200 članov in članic iz ljubljanske sokolske župe. Izletnike vodi župni tajnik brat Stane Flegar, ki bo tudi zastopal ljubljansko sokolsko župo na zletu. Članstvo iz novomeške sokolske župe se bo pridružilo ljubljanskim Sokolom v Karlovcu. Vseh udeležencev iz Dravske banovine bo približno 500, udeležba pa bi bila gotovo večja, ako se ne bi vršila v teh dneh župna zleta sokolskih žup v Celju in Mariboru. Bratom in sestram želimo na sokolskem zletu v Splitu prav prijetno bivanje in srečen povratek. Zdravo!

* Početniška kolonija mestne občine v Kraljevi. V nakaznicah izdanih onim otrokom, ki so bili sprejeti v kolonijo k morju, je določen dan odhoda za 2. julij. Odhod te kolonije se pa zaradi tehničnih ovir preloži na 6. julija. Vse ostalo (ura zbiranja in odhoda) ostane v veljavi. — Mestni mladinski urad.

* Odsek stavbinskih delavcev Narodne strokovne zveze v Ljubljani vabi vse svoje članstvo in ostale stavbinske delavce na člansko zborovanje, ki bo v nedeljo 28. junija ob 9. uri v dvorani okrožnega urada za zavarovanje delavcev (Miklošičeva cesta).

* Drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice III. delavski prosvetni večer z lepim programom. Vstop prost.

* Sokolska proslava aVidovega dne v Zg. Šiški. Ker je nevihta preprečila prvi javni nastop našega mladega Sokola prošlo nedeljo, ga priredi Sokol Zg. Šiška na Vidov dan v nedeljo ob 17. uri na telovadišču nove šole. Če bo dež, pa v šoli. Prosimo sokolsko javnost Ljubljane in okolice, da s številno udeležbo podpre streguljenje našega društva. K prireditvi vozijo od Figovec avtobusi brata Čarmana. Zdravo!

* Najboljši liker sveta »Gromožovka« Maribor, Maistrova. 1334

* Zadržna pot brata Dorčeta Rovana. Ob ogromni udeležbi občinstva se je vršil v četrtki ob pol 18. pogreb prerano umrlega brata Dorčeta Rovana izpred mrtvašnice državne bolnice. Po cerkvenih obredih so pevec Ljubljanskega Zvona zapeli žalostnko, nakar se je razvil pogrebni sprevod po Zaloški cesti proti Sv. Križu. Na zadnji poti ga je spremljala častna četa Ljubljanskega Sokola s črno ovitimi praporom, dalje sportniki, pevci, stanovski tovariši in nepregledna množica drugega občinstva. Tiho se je pomikal sprevod proti pokopališču, v cerkvi so še enkrat blagoslovili mrtvo truplo pokojnikovo, nakar so ga prenesli do groba. Globoko se je poklonil sokolski prapor v zadnji pozdrav, nakar so pričele padati prve grude na krsto vzornega in nepozabnega Sokola. Slava spominu brata Rovana!

* Šolski uspeh na II. državni gimnaziji. Na II. državni gimnaziji je pohajalo v šolo 586 učenek in 291 učencev, skupaj 877. Od teh jih padlo 61 v nižji in 12 v višji gimnaziji. Popravni izpit jih ima 120 v nižji in 55 v višji gimnaziji. Vzroki slabih uspehov bi bili večkratno menjavanje profesorjev, dolge velikonočne in božične počitnice, bivanje učencev izven Ljubljane in vožnja v šolo, zlasti pa brezbriznost nekaterih starišev.

* »MOTOH« KAVA DNEVNO SVEŽA!

* Avtomobilske zveze avtoprometa Žužek ob priliki proslav v Cerkljah 28. junija. Izven običajnega nedeljskega voznega reda bodo vozili avtobusi še ob sledečem času: iz Ljubljane v Cerklje ob 9, iz Kranja v Cerklje ob 7, 8.50 in 12. Po potrebi se bo vozilo tudi med gornjimi urami, v katerem slučaju se je treba sporazumeti s prevodniki.

* Tramvaj ga je podrli. Včeraj dopoldne se je pripetila na šentjakobskem trgu tramvajska nezgoda, katere žrtev bi bil kmalu postal 74-letni berač Janez Sever. Tramvaj ga je podrli na tla, pri čemer je Sever dobil poškodbe na levi roki. Prepeljan je bil v splošno bolnico in je že izven nevarnosti.

* S kromom se je polila. Včeraj v četrtek popoldne se je pripetila posestnikovi ženi Mariji Oven iz Velike Loke težka nezgoda. Ko je ho-

tela popoldne kmiti živino, je nesla na glavi škaf vrele vode. Tik pri vstopu v hlev se je škaf razsul in je nesrečno krop oparil po vsem telesu. Odnova je dobila hude opekline na vratu, rokah in ostalem životu. Prepeljana je bila včeraj dopoldne v ljubljansko bolnico in je njeno stanje precej resno.

* Kolesarjeva nezgoda. Ferenc Jurij, kleparski mojster iz Dev. Marije v Polju se je peljal včeraj dopoldne s kolesom proti St. Vidu. V Zg. Šiški pri »Kameniti mizi« na ovinku ni opazil nasproti prihajajočega avtomobila in se je z vso silo zaletel v njega. Avtomobil je Ferenc podrl na tla ter mu prizadel več poškodb na obrazu od zdrobljenih šip. Ferenc je moral iskati zdravniške pomoči v bolnici.

* Kolesar povozil deklico. Včeraj dopoldne se je pripetila v Medvodah težja nesreča. Neki kolesar je povozil s kolesom 9-letno delavkino hčer Narobe Franjo iz Goričan. Kolesar je deklico zlomil desno nogo, zato so jo morali prepeljati v bolnico.

* Nezgoda radi splašenih konj. Ribič Alojzij, posestnik iz Dolge vasi pri Kočevju, se je predvečeršnjim peljal z nekim voznikom proti Ljubljani. Pri Škofljici je prišel vozu, s katerim se je peljal Ribič, nasproti avto, zaradi česar so se konji splašili. Ribič je padel iz voza pod voz, ki je šel čez njega in ga nevarno poškodoval po obrazu in v notranjosti telesa. Prepeljan je bil v bolnico in je njegovo stanje precej resno.

* Tudi klobuki so dobrodošli. Gospod, ki je z dekletom v nedeljo 14. junija zvečer prišel v gostilno pri Mraku na Rimski cesti na pivo in si prilastil iz obešalnika tuj svillorjav klobuk s temnorjavim trakom in svileni podlogo, je sedaj poznan in se poziva, da klobuk takoj prinese nazaj k Mraku, ako se hoče izogniti posledicam. Tam dobi tudi svoj bel klobuk s črnim trakom.

Maribor

* Prst neosvobojenih pokrajin. V cvetličarni Weiler v Gosposki ulici je razstavljen trnjev venec, katerega ponesejo absolventke tukajšnjega državnega ženskega učiteljskega prihodnjega tedna na grob kralja Petra I. Osvoboditelja v Topolu. Pri vencu so tudi tri žare, v katerih je prst z Dobrodo, Gosposkega polja in Senika v Porabju.

* Sokolom z Dravskega polja in Prekmurja. Direkcija državnih železnic je dovolila udeležencem sokolskega župnega zleta v Mariboru za povratek na Mursko polje in v Prekmurje poseben vlak, ki bo odšel 29. t. m. zvečer iz Ormoža v Mursko Soboto ter bo imel zvezo z vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 11.50.

* Odhod jugoslovanskih skavtov v Prago. V četrtek popoldne je prišlo v Maribor okrog 150 skavtov in skavtini iz vse Jugoslavije, ki potujejo kot delegati na slovansko skavtsko taborenje v Prago. V Mariboru so ostali do noči, ko so se odpeljali dalje. Na potovanju bodo 10 dni, od teh 2 tudi na Dunaju.

* Radi kvalitete in cene — samo »Karo« čevlji! 985

* Izpopolnitev občinskega sveta. Namesto odstopivšega Vilka Vilka Weixla je bil te dni imenovan za občinskega svetnika mesta Maribora hotelir in restavratore Andrej Oset.

* Učni uspeh na državnem moškem učiteljskem. Na državnem moškem učiteljskem je bilo v 5. razredih 216 dijakov. Z odliko jih je izdelalo 13, prav dobro 101, dobro 95, s povavnim izpitom 5, padel ni nihče. Na vadnici je bilo 141 učencev. Z odliko jih je izdelalo 48, prav dobro 65, dobro 25, slabo pa le 3.

* Klobuke, perilo, kravate nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor. 1184

* Učni uspehi na deški meščanski šoli. V preteklem šolskem letu je bilo v treh vzporednicah prvega razreda deške meščanske šole v Mariboru 127 učencev, od katerih jih je 103 izdelalo, 24 pa padlo. V dveh vzporednicah drugega razreda jih je od 72 izdelalo 60, padlo 12. V dveh vzporednicah tretjega razreda, ki sta šteli 56 učencev, jih je izdelalo 44, padlo 12. V dveh vzporednicah četrtega razreda je bilo 57 učencev, izdelalo jih je 50, popravni izpit pa jih ima 7. V celoti je bilo na zavedu 312 učencev, izdelalo jih je 258, popravljalni izpit jih ima 36, padlo jih je 18.

* Pijte original »CHABESOC«. 1114

* Ciril-Metodovi kresovi. Moška podružnica Ciril-Metodove družbe v Mariboru naproša vse bratske organizacije in tudi podružnice SPD na severu Slovenije, osobito v obsejnim pasu, da zažgo na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda na vseh višavah kresove, ki naj zagore v narodno vzbudbo vsem svobodnim in nesvobodnim bratom!

* Prireditelj krčevinskega Rdečega križa. Krajevni odbor Rdečega križa v Krčevini pri Mariboru priredi v soboto, dne 4. julija ob 20. uri v gostilni Klček pri Treh ribnikih zabavni večer v dobrodelne namene.

* Obleke moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU, Maribor. 1182

* Izlet mariborskih planincev na Peco. Mariborski planinci odidejo jutri, v nedeljo na obmejno Peco. Odhod iz Maribora s vlakom ob 5.40 zjutraj. Povratek v ponedeljek.

* Akademija češke dece. Češkoslovaška dopolnilna šola v Mariboru priredi ob zaključku šolskega leta v soboto ob 19.30 v mali dvorani Narodnega doma akademijo.

* Izlet na Pohorje. Trgovska in obrtna mladina priredi jutri in pojutrišnjem izlet na Pohorje. Odhod jutri zjutraj ob 5.40 z vlakom do Fale.

* Brez streljanja. V sled sokolskega zleta je mariborska strelska družina ukinila strelske vaje v Radvanju, ki bi se morale vršiti 28. in 29. t. m.

* Nov zobozdravnik. Dne 1. julija bo prišel v Tattenbachovi ulici št. 18-I ordinirati g. dr. B. Kristan, specialist za zobne in ustne bolezni, ki se je več let specializiral na vsučiliški zobni kliniki na Dunaju.

m Na naslov mestnega kopališča. V zadnjem času smo prejeli več pritožb, da se blagajna mestnega kopališča v Kopališki ulici zapira tudi v sedanjem vročem poletju že ob 17. uri. Mnogi obiskovalci, ki prej nimajo časa in tuji, ki se pripeljejo z vlaki, bi želeli, da bi bila odprta vsaj do 18. ure.

m Izravnava Glavnega trga. Včeraj so bila dovršena dela na Glavnem trgu, kjer se je pred Lahovo trgovino pod »Veliko kavarno« izravnala prejšnja vdolbina s stopnicami.

m S trga za ribe. Na včerajšnjem trgu je bilo malo rib. Prodajale so se sardele po 16 Din, lokarde pa po 20 Din kg. Nekemu trgovcu je tržno nadzorstvo zaplenilo vso zalogo, ker so bile ribe pokvarjene.

m Samopomoč državnih namestencev in upokojencev v Mariboru je v mesecu juniju t. l. nudila prvo pomoč sledečim članom: 1. Šerban Štefan, davčni nadoficijal v Mariboru 1300 Din; 2. Maurić Jožef, šol upr. v p. v Mariboru 1950 Din; 3. Lorber Marija vdova v Mariboru, Aleksandrova cesta 1950 Din. Dalje se naznanja, da so se poslale čekovne položnice za 3 slučaje B skupine in 2 slučaja A skupine, to so umrli člani v mesecih april — junij. Vsi oni člani, ki zadnjih položnic niso poravnali pa imajo skupno plačati za 10 slučaje B in 3 slučaje A skupine 46 Din. Vsa natančnejša pojasnila daje tajnik g. Franc Gregorič, Tržaška cesta 5., dvorišče desno. Odbor.

m Rokoborbe. V četrtek zvečer sta prva nastopila Nemec Frank in Ljubljancan Sotler Borba je po 25 minutah ostala neodločena. V drugem nastopu Beograjdčana Manojlovića proti Sedmogradčanu Csontosu je v 22. minuti zmagal Manojlović. Borba Poljaka Orszowskega proti Bolgaru Bellču je končala v 41. minuti z zmago Orszowskega.

m Kolesar v ribniku. V Betnavski ribnik je v četrtek popoldne padel s kolesom vred Alojzij Kluher iz Rance pri Pesnici. Pri tem se je le neznatno opraskal po glavi, sicer pa mu nenadna kopel ni škodovala.

Nova atrakcija. Na Trgu svobode postavljajo vrv in druge naprave, na katerih se bo produciral »kralj zraka«, Beograjdčan Dragoljub Aleksić s svojo sestro istotako spretno plesalko in akrobatko na žici. Predstave bodo vsak dan od 7. do 8. ure in od 8. do 10. ure.

m Poneverba na magistratu. Krog 100.000 Din je v zadnjih mesecih poveril uradnik mestnega knjigovodstva M. P. Bil je aretiran in je pri zaslišanju že priznal, da si je nepostavno prisvojil 80.000 Din, dočim ostalo svoto tajf. Zadeva je izročena državnemu pravdnstvu. P. ima ženo in štiri otroke in je že več časa vzbujal pozornost s svojim razkošnim življenjem.

m Tatvina ure. Odvetniški uradnici Marti Vohovi je v četrtek zvečer neznanec odnesel iz pisarne na Aleksandrovi cesti zapestno uro znamke »Omega« vredno 1200 Din.

m Tatvina kolesa. Najemniku Ivanu Hojniku iz Ključarevec je bilo v četrtek popoldne ukradeno iz veže bolnišnice krog 1000 Din vredno kolo, last njegovega brata Josipa.

m Vlom v klet. V času od 21. do 23. t. m. je nekdo vlomil v klet Olge Koserjeve, vdove po finančnem svetniku, stanujoče v Cili-Metodovi ulici št. 12 in odnesel dva lesena škafa, vredna 150 Din in 60 jaje, vrednih 60 Din.

m Vlom v trafiko. V noči od torke na sredo je bilo vlomljeno v trafiko Katarine Deulove na Betnavski cesti. Vlomilci so odnesli 7 gramofonskih plošč, uteže, roman, razne cigarete, cigare itd. v skupni vrednosti 1277 Din.

m Aretacija. V četrtek je bil aretiran samo Tomaž R. radi razgrajanja v gostilni.

m Onemoglost. Pri delu v tovarni Doctor in drug se je v četrtek popoldne onesvestila tkalka Ida Goricanova. Odpeljali so jo na dom. Pred kavarno »Jadrana« na Aleksandrovi cesti pa se je nezvestna zgrudila na tla Terezija Vežjakova, občinska ubožica iz Sv. Barbare v Slovenskih gorah. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Zagorje

Občni zbor. Litijsko učiteljsko društvo sklicuje za 29. t. m. ob pol 15. uri v Učiteljski tiskarni v Ljubljani občni zbor zaradi reorganizacije po odredbi ministrstva za notranje zadeve. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje drugi, ki bo sklepal ob vsaki udeležbi.

Oselna vest. V četrtek se je vrnil v naš kraj g. Anton Bačnik, pismonoša, da bo začasno izvrševal svojo službo. Sedaj se nam obeta zopet redno dostavljanje pošte, kar smo doslej silno pogrešali.

Potovanje po zvezdi večernici

116.

V teh krajih so Dušan, Danica in Čučurci spoznali še velike kljunaše, živali, ki so sicer podobne vidram, imajo pa namesto gobcev kljune kakor ptice. V pesku zleknjeni so se gredli na toplim solncu. Ob vodi so pa rastle neke neznanne rastline, vse polne velikih in zelo okusnih orehov. Dušan in Danica sta jih nabrala toliko, da jima več dni niso zmanjkali.

Kar srce spoji — morje ne razdvoji

Ljubezen do matere domovine je privabila ameriške rojake k nam - Prisrčen sprejem - Prvi dan kongresa

Občinstvo pozdravlja Amerikance v sprevedu po Miklošičevi cesti.

Ljubljana, 26. junija.

Dopoldne ob 9-15 je prispeel v Ljubljano vlak z našimi rojaki iz Amerike, katere so na vseh postajah od Jesenic do Ljubljane najpriproneje sprejeli.

Na Jesenicah

Gostom so se iz Ljubljane pripeljali nasproti izseljeniški nadzornik g. Fink, član Narodnega izseljeniškega odbora g. Kravos, predsednik Narodne zaštite bivši ban Savske banovine g. Silović, podpredsednik Zveze organizacij izseljenikov g. Jobst, drugi podpredsednik g. Baković, urednik Izseljenika g. Stričić, glavni tajnik g. Travica, odbornik g. Belanić in major g. Milojković iz Beograda. Na jeseniškem kolodvoru se je zbrala že pred prihodom vlaka velika množica ljudstva pod vodstvom župana g. Čuferja in duhovnega svetnika g. Kastelica. Goste je pozdravil podpredsednik g. Jobst, v imenu bana dr. Marušića nadzornik g. Fink, v imenu jeseniškega župana in društva pa dr. Kogoj. Za vse pozdrave se je toplo zahvalil g. Ivan Mladinec.

Iz vseh hiš ob progi od Jesenic do Ljubljane so viselo rojaki v pozdrav zastave na kolodvorih pa jih je navdušeno pozdravljalo prebivalstvo.

V Ljubljani

Tudi v Ljubljani je bilo dragim gostom na čast vse mesto v zastavah, na kolodvoru pa so se knalu po 8. uri začele zbirati velike množice ljudi. Poleg številnega občinstva so bili zbrani vsi odlični zastopniki naše javnosti. Banskopravno je zastopal dr. Karlin, ljubljansko mestno občino podžupan prof. Jare z občinskimi svetniki in magistratnimi uradniki, Narodni izseljeniški odbor ravatelj dr. Jože Bohinec, ljubljansko sokolsko župo starosta dr. Pipenbacher, podstarosta g. Krapež in tajnik g. Flegar, policijsko upravo upravnik g. Krševan, Zvezo organizacij izseljenikov šef presbira g. Milan Marjanović, Zvezo industrijcev dr. Golja, pokojniški zavod dr. Vrtovec, zbornico Tol dr. Pless, Rafaelovo družbo pater Zakrajšek itd.

Prisrčen sprejem na kolodvoru

Ko je izletniški vlak privozil s polurno zamudo na glavni kolodvor, je zaigrala godba »Sloga« pozdravno koračnico. Naši Amerikanci so izstopili in šli pod vodstvom predsednika Jugoslovanskega kluba v Clevelandu g. Grdina in tajnika Mladinec skozi gost špalir občinstva, ki jih je navdušeno obsipavalo s cvetjem, pred glavni kolodvor, kjer je goste najprej pozdravil v imenu ljubljanske mestne občine občinski svetnik g. Ivan Tavčar.

V imenu banske uprave je pozdravil goste dr. Karlin. Poudaril je, da se vračajo gosti v zedinjeno in svobodno domovino Jugoslavijo. Veseli nas, da ste se odločili na svoje oči prepoznati njen razvoj in napredek in navezati tesnejše stike z nami. Ko se zopet vrnete v prekomorske kraje, bodite uverjeni, da ostanejo naše simpatije na vaši strani. Želim, da ponese s seboj zavest nerazrušene moči naše narodne države in da se v tujini s ponosom spominjate svoje lepe domovine Jugoslavije, ki ji stoji na čelu naš junaški kralj Aleksander. (Burni vzkliki: Zivel kralj Aleksander!). Pozdravne govore sta še imela za knezoškofa dr. Rožman, duhovni svetnik Dostal in za Rafaelovo družbo predsednik pater Zakrajšek. Za izletnike se je zahvalil vodja skupine g. Grdina, ki je zaključil svoj govor z vzklikom: Zivel jugoslovanski narod! Zivel kralj Aleksander! Spreved je nato šel s sokolsko godbo na čelu po Masarykovi cesti, Dunajski cesti, Tavčarjevi ulici in Miklošičevi cesti pred Delavsko zbornico. V sprevedu je igrala tudi godba »Sloga«.

Otvoritev prvega izseljeniškega kongresa

Ob 10. se je pričel v polni dvorani Delavske zbornice prvi izseljeniški kongres, ki so se ga udeležili med drugimi odličniki ameriški poslanik v Beogradu g. Price, ban dr. Marušić in podban dr. Pirkmajer. Kongres je otvoril predsednik Marjanović, ki je toplo pozdravil poslanika Pricea, bana dr. Marušića, podbana dr. Pirkmajerja, župana dr. Puca in vse ostale odlične goste, ki so jim bile prirejene navdušene ovacije.

Kongres, je poudarjal predsednik Marjanović, je prvi poskus, da bi se ustanovila notranja institucija kongresov. Amerika, katere poslanik

govori naš jezik, je storila mnogo dobrega za našo domovino, zlasti pa v svetovni vojni, kar ne bomo nikdar pozabili in ji bomo vedno hvaležni. G. Marjanović se je zahvalil Narodnemu izseljeniškem odboru za veličasten sprejem in je predlagal brzogovorne vdanostne pozdrave kralju Aleksandru in prezidentu Hooverju. Njegov predlog so zborovalci sprejeli z burnim odobravanjem.

Udanostna brzogovorka Nj. Vel. kralju

Jugoslovanski izseljenci, zbrani na prvem izseljeniškem kongresu, otvorjenim z današnjim dnem v Ljubljani v času prvega stika s svojo staro domovino, navdušeni ne samo spričo lepote, ampak tudi spričo velikega napredka drage in velike Jugoslavije, obračajo svoje misli in najiskrenejše želje viteškemu kralju Aleksandru, Ujedinitelju, radostni spričo proevantizma Jugoslavije in ponosni, da so Jugoslavlani. Da živi Vaše Velikanstvo in ves kraljevski dom! Predsedništvo kongresa: profesor Devič, Anton Grdina, Milan Marjanović.

Brzogovorka prezidentu Hooverju

Ob priliki prvega jugoslovanskega izseljeniškega kongresa danes v Ljubljani ob sodelovanju mnogih ameriških državljanzov in priseljencev jugoslovanskega porekla, ki ga je počastil s svojim prihodom G. J. D. Price, poslanik Zedinjenih držav Amerike, Vam posiljamo gospod predsednik, naše iskrene in srčne pozdrave z globoko zahvalo velikemu ameriškemu narodu, katerega prijateljstvo cenimo in iskreno podpiramo.

Predsedništvo kongresa: profesor Devič, Anton Grdina, Milan Marjanović.

Pozdrav bana dr. Marušića

Za predsednikom Mrjanovičem je govoril ban dr. Marušić.

Ljubljana in banovina je srečna, da more vas prva pozdraviti, brate in sestre iz Amerike. Srečna, ker ve, koliko se ima zahvaliti tem marljivim rokam, ki niso našle tu zaslužka in so šle preko morja, a niso pozabile krajev, iz katerih so izšle. Kar srce spaja, morje ne more razdvojiti. Ta sprejem, to navdušenje dokazuje, da ste mili, dobrodošli gostje. Ko sem bil leta 1916 in 1917 v Ameriki, ko se je v krvi porajala Jugoslavija, sem slišal ugovore, ki so se mi zdeli takrat upravičeni. Samo takrat se nas spominjate, ko nas potrebujete. Takrat sem si mislil, da morajo biti te vezi trajne. Verujem, da so sklenjene trajne vezi tudi med obema prijateljskima državama, kakor ostane nerazdružljiv jugoslovanski narod tostran in onstran morja na veke. Bodite mi mili bratje in sestre, prisrčno pozdravljeni in naj bo vaš prihod poln srečnih in veselih doživetij!

Pozdrav ameriškega poslanika v srbohrvaščini

Ameriški poslanik Price, burno pozdravljen od vseh navzočih, je govoril v gladki srbohrvaščini. »Jaz nisem pripravljen, je dejal, ker vem, da imate velik program. Prišel sem z Bleda, te letne prestolnice in diplomatskega središča države. Žal, da se ne boste mogli ogledati veličastnih planin in srebrnih jezer Slovenije, vendar pa vas bo že Ljubljana prepričala, da je središče visoke kulture. Vi morda mislite, da mi Američani ne cenimo pri nas nacija, ki niso angleške. Resnica je, da vas cenimo prav visoko. Nam je treba vas Slovence, zlasti pa vaše moči in vašega ognja, ki poživlja naš hladni anglosaški temperament. Anglosas sem in ljubim vse slovanske narode, posebno pa Jugoslavlani in zato me prav prisrčno veselijo, ko vidim, kako se Jugoslavija razvija pod močno in sposobno roko kralja Aleksandra.«

Gospod poslanik je imel nato pozdravni govor še v angleščini, ki ga je končal z vzklikom v srbohrvaščini: »Srečno pot in na svidenje!«

Pozdrav v imenu bele Ljubljane

Župan dr. Puc je poudarjal, da se bodo imeli dragi gostje priložnost pripraviti o velikem napredku naše države in da bodo povsod imeli priložnost, da vidijo veliko ljubezen in globoko vdanost do našega kralja Aleksandra.

»Prepričali se boste, da ima mnogo volje, ustvariti mogočno državo in postati eden prvih narodov na svetu. Če bomo hodili po potu, ki nam ga je začrtal naš kralj, ne bo nobenemu Jugoslovancu več treba v tujino za kruhom, ker

bo domača gruda dala dovolj kruha in bodo izseljenci, ki so ostali v tujini, lahko ponosni na svoj narod. Če pa bodo že šli v tujino, se bodo s ponosom zavedali, da so Jugoslavlani. Eno bomo ostali, pa čeprav nas bo ločilo morje. Pozdravljam vas iskreno v imenu bele Ljubljane.«

Pozdravne govore so nato še imeli predsednik Narodnega izseljeniškega odbora dr. Bohinjec, predsednik Rafaelove družbe pater Zakrajšek, za sokolsko župo dr. Pipenbacher, za zbornico Tol dr. Pless, za Narodno strokovno zvezo g. Juvan, za Prosvetno zvezo dr. Krek, za Zvezo industrijcev g. Gorjup, za Jugoslovansko žensko zvezo g. Hočevarjeva in za Jugoslovansko strokovno zvezo g. Kordin.

Predsednik kongresa g. Marjanović je nato predlagal dnevni red, ki je bil soglasno sprejet. Na predlog urednika »Narodnega Glasnika« v Los Angelesu g. Rotiča so bili soglasno izvoljeni v predsedništvo g. Milan Marjanović, profesor Devič iz Pittsburga, Anton Grdina, predsednik jugoslovanskega kluba v Clevelandu, major Milojković, g. Jobst, g. Mladinae in g. Travica. Kongres je bil nato zaključen in se bo nadaljeval v Zagrebu in Beogradu.

Slavnosten obed

Opoldne se je vršil na čast ameriškimi izletnikom v restavraciji Zvezdi skupni obed, ki sta ga priredila ban dr. Marušić in župan dr. Dinčko Puc. Vrsto napitnic je otvoril občinski svetnik Ivan Tavčar, ki je goste pozdravil v imenu ljubljanske mestne občine in končno napil Nj. Vel. kralju in predsedniku Hooverju. G. podban dr. Pirkmajer je izrekel željo, da bi izletnike domovina vedno vabila in da bi se množili njihovi obiski. Govorili so še bivši ban Savske banovine dr. Silović, dr. Švigelj, za Hubadovo pevsko župo, ki je poudarjal potrebo po ustanovitvi svetovne slovanske pevske zveze, prof. Devič, Anton Grdina, dr. Vrtovec, dr. Bohinjec in g. Belinec iz Zagreba.

Odhod v Zagreb

Popoldne ob 6. so se dragi gostje odpeljali v Zagreb, da tam nadaljujejo kongres, otvorjen v Ljubljani. Pri slovesu jim je pridno svirala železniška godba »Sloga«. S kongresisti je odpotoval tudi prof. Jakac, ki bo potovanje filmal. G. Jakac je izvršil velik film iz življenja naših rojakov v Ameriki in ga bo v kratkem predvajal v Ljubljani.

Jugoslavlani v Ameriki

O priliki izseljeniškega kongresa sta izšli dve brošuri, ki se bavita z izseljeniškim vprašanjem. »Izseljeniški vestnik«, ki ga je izdala družba sv. Rafaela, prinaša več zanimivih člankov, med drugimi tudi statistiko izseljencev. Po tej statistiki imamo iz Dravske banovine nad 300.000 izseljencev v inozemstvu. Tu pa niso všteli Slovenci iz črnomeljkega sreza, slovenskega Primorja in iz slovenskega dela Koroške. Večji del slovenskih izseljencev — okoli 250.000 jih živi v Ameriki.

Jugoslovanski almanah, ki sta ga uredila in izdala v Newyorku dr. Angjelinović in Ivan Mladinec, prinaša prav tako zanimive podatke o naših izseljencih v Ameriki. Naših izseljencev je v Ameriki nad 700.000 ne všteti tretjo generacijo. Jugoslavlani imamo v Ameriki 15 večjih podpornih organizacij z 2762 društv in 271.867 člani. Znesek zavarovanja znaša 180 milijonov dolarjev, skupno premoženje pa nad 18 milijonov dolarjev. Skupno imamo 39 časopisov, ki se tiskajo skupno v 270 tisoč izvodih. Rednih šol imamo v Ameriki 37 z 11.896 otrok in 264 učiteljev in učiteljic. Hrvatsko katoliških cerkev imamo 31, slovenskih katoliških 33, mešanih 10, srpskih pravoslavnih 34, in 2 hrvaški grško-katoliški cerkvi. Pevskih društev imamo 65, dramskih pa 50. Največje žensko društvo je Slovenska ženska zveza s 46 društv in 3697 članicami.

Poleg drugih društev imamo tudi 20 sokolskih z okoli 2500 člani, narodnih domov okoli 150; vrednost petih največjih znaša do 300 tisoč dolarjev. Gradbenih in posojilnih združenj imamo 13 in 2 banke.

Med odličnejšimi našimi ljudmi v življenju Amerike je omeniti predvsem svetlovna izumitelja Pupina in Teslo. V ameriški armadi so služili in bili odlikovani s kongresno medaljo — največjim odlikovanjem, ki ga je dobilo skupno 78 junakov v vseh vojnah Zed. držav Amerike: Vekoslav Cukela, aktivni kapetan v pomorski pešadiji v Washingtonu; odlikovan je bil dvakrat s kongresno medaljo in so bili skupno samo 4 odlikovani v Zed. državah Amerike; Cukela pa je edini, ki je dobil oba odlikovanja med svetovno vojno; dalje Angjelko Mandušić iz Južne Srbije, ki živi sedaj v Chicagu, in Jakov Meštrović, ki je izdihnil leta 1918, na francoskem bojišču.

Med našimi izseljenci, ki pišejo v angleščini in so si kot ameriški pisatelji pridobili velik ugled, je v prvi vrsti omeniti mladega Lejza Adamića z njegovo knjigo »Dynamite«, o kateri je Jugoslovanci že obširno poročali.

Jesenice

Vidov dan. Vidov dan pade letos na nedeljo, zato bo maša ob državnem prazniku že danes in sicer bo maša zadušnica za padle junake v mestni župni cerkvi ob 9. uri.

Vreme. Vreme v zadnjem času tudi pri nas ni stalno, povečini je še lepo vreme, vendar pa so v zadnjih dnevih nalivi sila pogosti. Toče dosedaj še ni bilo.

Miklova Zalač. Jutri popoldne ob 15. uri bo uprizorilo izobraževalno društvo »Kot« iz St. Jakoba na Koroškem na našem sokolskem odru znano Spicarjevo narodno igro s petjem »Miklovo Zalač«. Jeseničani naj z obilnim posetom dokažejo čast našim bratom onkraj meje. Narodna zavest nas poziva, da pridemo vsi na prireditve.

»Sava«, splošna zavarovalnica d. d. v Zagrebu

je imela 19. t. m. svojo redno glavno skupščino za preteklo poslovno leto, deseto od ustanovitve.

Iz poročila ravnateljstva in zaključnih računov se vidi, da je družba zaključila poslovanje s primernim dobičkom v znesku 3.089.889-63 Din, v kateri vsoti je všteti imovinski dohodek v znesku Din 1.772.884-31, in da plača kakor vedno doslej 10-odstotno dividendo. Iz tega dobička je izločena vsota 2 milijona dinarjev in določena za povišanje vplačanega dela družbene delniške glavnice, ki bo tako poplunoma vplačana z 10 milijoni dinarjev.

Družba je od svoje ustanovitve izplačala za elementarne škode znatno vsoto Din 178 milijonov 281.426-40 in je tako s pomočjo »Sava« obvarovano za toliko narodnega imetja.

Družbino upravo sestavljajo naslednji gg.: predsednik dr. Svetislav Šumanović, predsednik Srpske banke v Zagrebu, in člani: Makso Antić, član uprave in generalni direktor Jugoslovenske udružene banke v Zagrebu; Nikola Berković, podpredsednik Zemaljske banke za Bosno i Hercegovinu v Sarajevu; Benzion Bulli, podpredsednik Jugoslovenske udružene banke, Zagreb-Beograd; Milivoj Crnadak, podpredsednik Prve Hrvatske štedionice v Zagrebu, dr. Gedeon Djundjerski, predsednik Jadransko-podunavske banke, Beograd; Emanuel Ehrentheil, član uprave Assicurazioni Generali v Trstu; dr. Walter Fischel, industrijec, Trst; Stevan Karamata, generalni direktor Jadransko-podunavske banke, Beograd; dr. Mihajlo Kolin, direktor parobrodarske družbe Jugoslovenski Lloyd, Zagreb; Franjo Latković, predsednik Hrvatske obrtne banke, Zagreb; Edgardo Mompurgo, predsednik Assicurazioni Generali v Trstu; Slevan Raicevich, predstavnik Assicurazioni Generali za Jugoslavijo; Sava Savić, podpredsednik Zemaljske banke v Beogradu in Djordje Velisavljević, podpredsednik Srpske banke v Zagrebu.

Borzna poročila

dne 26. junija 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 26. junija. Amsterdam 22-77, Berlin 13-415-13-445, Bruselj 7-8827, Budimpešta 9-8778, Curih 1095-30-1098-30, Dunaj 7-9368-7-9668, London 274-90-275-70, New York 56-47, Pariz 221-50, Praga 167-20-168, Trst 295-297.

Zagreb, 26. junija. Amsterdam 22-77 bl., Dunaj 793-68-796-68, Berlin 13-415-13-445, Bruselj 788-27 bl., Budimpešta 987-77 bl., London 274-90-275-70, Milan 295-023-297-023, New York 56-37-56-57, Pariz 220-50-222-50, Praga 167-50-168-30, Curih 1095-30-1098-30.

Dunaj, 26. junija. Amsterdam 286-28, Atene 9-23, Beograd 12-5737, Berlin 168-78, Bruselj 99-06, Budimpešta 124-13, Bukarešta 4-2337, London 34-6013, Madrid 68, Milan 37-2475, New York 711-20, Pariz 27-855, Praga 21-0675, Sofija 5-153, Stockholm 190-75, Kopenhagen 190-40, Varšava 79-73, Curih 137-88.

Curih, 26. jun. Beograd 9-1237, Pariz 20-195, London 25-10, New York 515-85, Bruselj 71-85, Milan 27, Madrid 48-70, Amsterdam 207-60, Berlin 122-42, Dunaj 72-50, Sofija 3-7375, Praga 15-28, Varšava 57-78.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 26. junija. Drž. papirji: 7% inv. pos. 85-85-50 (85), voj. škoda ar. 393-393-50, (394-50), julij 394-397, dec. 396-397 (396, 397), 4% agr. obv. 46-48, 7% Bler. 80-80-25 (80, 80-25), 8% Bler. 90-75-91-50, 7% pos. hipot. 80-50-81 (80-75), k. 80 d., Begluške 62-50-63 (62-50, 63). — Banke: Hrvatska 50-60, Prastedion 955-965, Union 165-167, Jugo 67 do 68, Ljublj. kred. 120-123, Medjunarodna 68 d., Srbska 192-193. — Industrije: Šećerana Osijek 240-250, Trboveljska 265-270, Slavonija 200 d., Vevče 120 d., Kreditna 121 do 126, Zemaljska 118-121, Nar. šum. 25 d., Guttm. 110-120, Danica 65-70, Drava 235 do 236, Isis 40-46, Dubrovačka 300-330, Jadr. 500-520, Oceanija 190 d.

Dunaj, 26. junija. Bankverein 15, Dunav-Sava-Adria 14-50, Prioritete 92-75, Ruše 18, Trbovlje 31-75, Leykam 2-35.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 26. junija. 7% Blaire 79-50-80-50.

New York, 26. junija. 8% Blaire 90-92, 7% Blaire 80-80-50, 7% pos. drž. hipot. banke 79-125-79-375.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca stalna, brez prometa.

Novi Sad, 26. junija. Koruza: baška 92-50 do 95, baška, ladja Dunav, Sava, Tisa 96-98, baška, okolica Sombor 94-96, sremska, okolica Indija 92-50-95, sremska, okolica Šod 94-96. Otrobi: baški, sremski, ban., slav. 115-120. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 11 vagonov, koruza 10 vagonov, moka 5 vagonov. Tendence: mirna.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence mlačna, brez prometa.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 6. julija t. l. ponudbe glede dobave manesmanovih cevi in črnih valjanih cevi.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. julija t. l. ponudbe glede dobave materiala za vijačne spenjače. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. junija t. l. ponudbe glede dobave tehnične in uteži; do 6. julija t. l. pa glede dobave 1000 kub. metrov lesa.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Kavarna

Restavracija

„Zvezda“

Dnevno koncert
lastnik Fr. in Roza
Krapeš, vulgo „Ziveli“
Ljubljana 762

Karol More
sodavinar
Ljubljana

Koruza ulica 1

Izdovolatelj

»Triglavskega bisera«

»Oranžade«

Foto aparati

foto potrebščine

Kosmetika

Drogerija

Hermes

Ljubljana

Miklošičeva c. št. 50

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogačnik, Bohoričeva

ulica 5

Knežinja Zurova

prekrasni ljubavni roman. Cena Din 30.—, v platnu vezan 35.—. Naroča se pri upravi „Jugoslovana“, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Zakon

o uradnikih

(U. Z.) Nujno potreben vsakemu državnemu uradniku, dobite v upravi „Jugoslovana“, Ljubljana, Gradišče št. 4. Knjižica obsega 194 strani, od katerih odpade 17 na stvarno kazalo. Cena 18 Din. Za poštino 1 Din v znamkah. Naročite ga še danes, ker je zaloga majhna.

Fotomeyer

Maribor, Gosposka ul. 39. - Vse foto-potrebščine kakor aparati se dajejo na obroke. Izdelava amaterskih slik v 4 urah. 984

Nogavice, roka-vice, volna in bombaž 488

aajceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, židovska ulica in Stari trg

Pozor!

Hrastovo politirano spalnico, novo, prodam za vsako sprejemljivo ceno. Ferdo Primožič, Ljubljana, Trnovski pristan 4. 1523

Pristno viško vino čez ulico po Din 12.—

Prvovrstni sromelčan in druga najboljša vina v gostini

»Pri lovcu«
na vogalu Rimske in Bleiweisove ceste 1516

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje

vodovodno in električno inštalacijo

za stanovanjsko hišo v Celju, Razlagova ulica.

Vsi potrebni pripomočki kot proračun ter razpis se dobe pri podpisanem zavodu od 30. junija dalje med uradnimi urami za Din 50.—.

Pravilno sestavljene in zapečatenе ponudbe je vložiti do 8. julija t. l. do pol 12. ure dopoldne pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani, Gledališka ulica 8

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Hranilnica Dravske banovine

Ljubljana Celje Maribor

Najvarnejša in najboljša prilika
za nalaganje prihrankov
Najlepša ugodnost za najemanje
cenenih posojil

Za vloge in vse obveznosti jamči Dravska
banovina z vsem premoženjem in davčno močjo